Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket

SINT MAARTEN

Disclaimer:
Deze versie van de Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage betreft een Nederlandse vertaling van de originele versie die in de Engelse taal is opgesteld.

1 april 2026 - 30 september 2026

INHOUD

1. Inhoud **2**

2. Inleiding **4**

3. Begrippen **7**

4. Symbolen **8**

5. Overzicht thema's **9**

6. Financieel beheer **10**
Inleiding 11
Resultaatketen 12
Resultaten 13

7. Kosten en effectiviteit van de publieke sector **19**
Inleiding 20
Resultaatketen 21
Resultaten 22

8. Belastingen **35**
Inleiding 36
Resultaatketen 1 37
Resultaten 1 38
Resultaatketen 2 40
Resultaten 2 41

9. Arbeidsmarkt en sociale zekerheid **44**
Inleiding 45
Resultaatketen 46
Resultaten 47

10. Economie **55**
Inleiding 56
Resultaatketen 57
Resultaten 58

11. Zorg **65**
Inleiding 66
Resultaatketen 67
Resultaten 68

12. Onderwijs **80**
Inleiding 81
Resultaatketen 82
Resultaten 83

13. Rechtsstaat en overige maatregelen **87**
Inleiding 88
Resultaatketen 89
Resultaten 1 90
Resultaten 2 92

Sint Maarten en Nederland werken samen aan de implementatie van het Landspakket Sint Maarten, op basis van de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen.

Op de voorzijde van deze Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage staat de bruine pelikaan. Dit is het nationale symbool van Sint Maarten, het symboliseert veerkracht en aanpassingsvermogen. Dit is wat Sint Maarten, ondersteund door Nederland, nastreeft bij de uitvoering van de hervormingen uit het Landspakket: een meer weerbare en veerkrachtige economie en samenleving. In de Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage worden de lijnen uitgezet voor deze hervormingen en wordt de voortgang bijgehouden. Dit wordt gesymboliseerd door het potlood: de bruine pelikaan zit klaar om de lijnen uit te zetten en te volgen. Tenslotte zijn de gebruikte kleuren gebaseerd op de kleuren van de Sint Maarten Nationale Ontwikkelingsvisie 2020-2023 en verder (NOV): Samen Sterk.

INLEIDING

Op 22 december 2020 hebben Sint Maarten en Nederland het Landspakket Sint Maarten ondertekend. Dit Landspakket bevat een breed palet aan hervormingen. Het beoogt bij te dragen aan de veerkracht van de economie en samenleving. In het Landspakket zijn hervormingen opgenomen op het gebied van financieel beheer, de publieke sector, belastingen, de financiële sector, economie, zorg, onderwijs en de rechtsstaat.

De samenwerking tussen Sint Maarten en Nederland bij de uitvoering van het Landspakket heeft op 4 april 2023 een juridische basis gekregen middels de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen. Deze regeling kent een aanvankelijke looptijd van vier jaar met de mogelijkheid tot verlenging. Eigenaarschap, gelijkwaardigheid en gemeenschappelijkheid vormen de leidende beginselen van de Onderlinge Regeling.

De hervormingen in het Landspakket worden periodiek uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda, waarin concrete stappen voor het realiseren van de hervormingen worden aangegeven. Ook wordt periodiek gerapporteerd over de voortgang in een Uitvoeringsrapportage. Deze agenda en rapportage worden gezamenlijk door Sint Maarten en Nederland opgesteld en vastgesteld. Voor u ligt de eerste Uitvoeringsagenda en -rapportage van 2026.

Samenhang

Vastgesteld in 2022, de Nationale Ontwikkelingsvisie 2020-2030 en verder (NOV) formuleert de nationale ontwikkeling van Sint Maarten. Deze visie omvat drie thema's en 25 doelstellingen, namelijk:

- Thema 1: Een barmhartige en solidaire samenleving.
- Thema 2: Een sterke en veerkrachtige economie.
- Thema 3: Een veilige, beveiligde, slagvaardige en onafhankelijke natie.

Deze thema's en doelstellingen sluiten aan bij de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 2020 (SDG - Sustainable Development Goals). Het Landspakket biedt richting voor de realisatie van de visie van de NDV. Het meerjarige hervormingspakket dat het Landspakket biedt, voorziet in structurele ondersteuning bij de uitwerking van een aantal van de doelstellingen van de NOV en de uitvoering van de SDG-prioriteit in Sint Maarten. Omdat de NOV een document is dat door de mensen van Sint Maarten ten behoeve van de mensen van Sint Maarten is opgesteld, is dit om die reden een richtinggevend document dat het einddoel formuleert en iedereen inspireert om een beter Sint Maarten te bewerkstelligen.

Samenvatting

De afgelopen periode heeft Sint Maarten bij de uitvoering van het Landspakket voortdurend concrete vooruitgang geboekt en verschillende belangrijke mijlpalen bereikt. Dit betekent een geleidelijke verschuiving van voorbereiding en ontwerp naar structurele daadwerkelijke implementatie. Hervormingen gaan steeds vaker verder dan alleen plannen en analyses en leiden tot concrete verbeteringen in overheidsprocessen en -instellingen.

Een hoeksteen van deze vooruitgang is de versterking van het financieel beheer. De overschakeling naar een modern ERP-systeem is voltooid, waardoor het verouderde financiële administratiesysteem is vervangen en een belangrijke technologische hindernis is weggenomen. Tegelijkertijd zijn de belangrijkste financiële werkprocessen geformaliseerd en is er een risico- en controlekader opgezet. Daarnaast is de routekaart richting een beleidsgerichte, meerjarige begrotingscyclus afgerond, waardoor de overheid vanaf de voorbereiding van de begroting voor 2027 en daarna steeds beter beleidsprioriteiten, middelen en resultaten op elkaar kan afstemmen.

Ook op andere hervormingsgebieden is vooruitgang geboekt. De totstandkoming van de nieuwe Belastingregeling tussen Sint Maarten en Nederland (BRNS), in combinatie met de officiële start van het traject voor belastinghervorming en de instelling van programmabeheer door de Minister van Financiën, betekent een belangrijke stap in de versterking van de belastingdienst. Op sociaal en onderwijsgebied blijkt uit de bekrachtiging van de Verordening inzake het hoger onderwijs, de voltooiing van de analyse van de arbeidsmarkt en het onderwijs, en de afronding van het Nationaal Strategisch Plan voor Geestelijke Gezondheid dat structurele uitdagingen waarmee de samenleving te maken heeft, worden aangepakt.

De implementatie van het programma ter versterking van de HR-functie van de overheid is in volle gang. Het project richt zich op de implementatie van eHRM en omvat tegelijkertijd een herziening en optimalisatie van HR-processen om de efficiëntie te verhogen, de verwerkingstijd te verkorten en het eigenaarschap van HR-processen door het lijnmanagement te versterken.

Tegelijkertijd blijft de implementatie van deze hervormingen een complexe aangelegenheid. De implementatiecapaciteit van de overheid is beperkt, en het proces van ontwerp tot financiering en uitvoering vereist zorgvuldige coördinatie en een voortdurende inzet. De tot nu toe geboekte vooruitgang toont aan dat de basis voor institutionele versterking op de lange termijn wordt gelegd.

Voor de toekomst behoren onder meer de verdere versterking van het financieel beheer en de begrotingscyclus, de voortzetting van de hervorming van de belastingdienst en de bevordering van hervormingen die aan een veerkrachtige publieke sector, economie en samenleving bijdragen tot de prioriteiten. Om deze hervormingen te verankeren en om te zetten in duurzame resultaten, zijn aanhoudende meerjarige inspanningen noodzakelijk. Sint Maarten blijft zich dan ook voor dit traject en voor de gezamenlijke uitvoering van het Landspakket inzetten, waarbij het zich door de beginselen van eigenaarschap, gelijkheid en partnerschap laat leiden.

Leeswijzer

Deze bijgewerkte Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage volgt een vaste opzet per themahoofdstuk, waarbij plannings- en voortgangsinformatie wordt gecombineerd.

Elk thema start met een inleiding en een beschrijving van de samenhang met andere nationale beleidsdocumenten en de “Sustainable Development Goals”, en reeds behaalde resultaten worden vermeld. Daarna volgt een resultaatketen, waarin het verband tussen de beoogde resultaten en doelstellingen op de lange termijn wordt gevisualiseerd. In de uitvoering van het Landspakket ligt de nadruk op het realiseren van de resultaten in Sint Maarten. Nederland ondersteunt dit door middel van de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO). Een resultaat is echter geen doel op zich: het is nodig om bepaalde effecten teweeg te brengen en impact te genereren. Door de beoogde effecten en impact te benoemen, worden de doelstellingen uit het Landspakket concreet gemaakt.

Onderliggende aannames over het bereiken van doelstellingen worden in deze visualisatie expliciet gemaakt, waardoor een eenduidig beeld van het pad naar de doelstellingen ontstaat. Aan de hand van deze resultaatketen kan nader in kaart gebracht worden in hoeverre de uitgevoerde inspanningen het gewenste effect hebben gehad, en of daarmee de verwezenlijking van de doelstellingen ook dichterbij is gekomen.

In navolging van de resultaatketen bevat elk thema een overzicht van de beoogde resultaten en de bijbehorende tussentijdse resultaten. Elk resultaat bestaat uit verschillende tussentijdse mijlpalen die dienen om de voortgang gedurende het hele proces bij te houden. De geplande realisatiedata worden ook per tussentijds resultaat opgenomen, waardoor uiteindelijk inzicht in de realisatie van de langetermijnresultaten wordt verkregen.

In dit document wordt nog niet gerapporteerd over de realisatie van de effecten uit de resultaatketen. Het meetbaar maken van de effecten vereist beschikbaarheid van data, een nulmeting en monitoringscapaciteit. Omdat er op dit moment onvoldoende inzicht bestaat in de beschikbaarheid en kwaliteit van de juiste data, wordt hierover nog niet gerapporteerd.

Dr. Luc F.E. Mercelina, *Minister President van Sint Maarten*

E. van der Burg, *Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*

BEGRIPPEN

Activiteit
Werkzaamheden, acties, actions, activities

Het werk dat nodig is om een deel- of tussenresultaat tot stand te brengen. Wordt per agenda geconcretiseerd en gerealiseerd. Kost doorgaans meerdere weken tot maanden.

Deel-/ tussenproduct
Deelresultaat, deliverable, component, tussenstap, tussenresultaat, tussentijds resultaat

Component van een resultaat en opbrengst van de uitgevoerde activiteiten. Wordt tussentijds opgeleverd en per agenda geactualiseerd. Kost meestal meerdere maanden tot een jaar.

Effect
Outcome, baat, voordeel, benefit

Meetbare, positieve effecten van de veranderingen die het landspakket tot stand probeert te brengen; beslaat soms meerdere jaren om op het gewenste niveau te brengen (afhankelijk van complexiteit, ambitieniveau, beschikbare tijd).

Eigenaar
Project-verantwoordelijk opdrachtgever

Het desbetreffende ministerie van het land, eindverantwoordelijke voor de realisatie van een resultaat.

Impact
Doel, bedoeling, objective, goal, purpose

Kernachtige omschrijving van wat het landspakket uiteindelijk beoogt te bereiken op het thema en wanneer het succesvol is in het werken aan het toekomstbeeld.

Resultaat
Product, output

Datgene wat we nodig hebben om in staat te zijn bepaalde effecten te kunnen realiseren; vaak combinaties van mensen, processen en systemen. Kost een jaar, soms enkele jaren.

Samenhang
Coherentie

Samenhang tussen het landspakket en nationaal beleid en interventies (inclusief SDG's).

Visie
Voornemens, vision

Korte beschrijving van het toekomstbeeld op dit thema, waaraan het landspakket bijdraagt, op basis van de doelstellingen uit het landspakket.

SYMBOLEN

Voor het aanduiden van de voortgang op resultaatniveau en deelresultaatniveau, worden de volgende symbolen gebruikt in dit document.

Gereed

Dit (tussen)resultaat is afgerond of opgeleverd; voor de laatste keer op deze plek in de rapportage.

Loopt op schema

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt op schema; geen verdere maatregelen of bespreking nodig.

Aandachtspunt

De voortgang van dit (tussen)resultaat ligt niet op schema. Er zijn veel of grote uitdagingen, die een risico voor de tijdige realisatie van de geplande effecten vormen. Daarom is aandacht en/of besluitvorming door Ministers noodzakelijk.

Niet op schema

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt niet op schema. Onderliggende activiteiten hebben te maken met uitdagingen op het gebied van planning, kwaliteit of scope. Deze uitdagingen zijn oplosbaar en TWO en uitvoeringsorganisatie Land hebben afspraken gemaakt om weer op schema te komen en/of nieuwe deadlines afgesproken.

Nog niet gestart

De onderliggende activiteiten die moeten bijdragen aan de realisatie van dit (tussen) resultaat zijn nog niet gestart.

OVERZICHT THEMA'S

- Financieel beheer
- Belastingen
- Economie
- Onderwijs
- Kosten en effectiviteit van de publieke sector
- Arbeidsmarkt en sociale zekerheid
- Zorg
- Rechtsstaat en overige maatregelen

Thema

FINANCIEEL BEHEER

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van financieel beheer beogen ervoor te zorgen dat de begrotingscyclus doelmatig en doeltreffend is waardoor de Landsoverheid 'in control' is van de openbare financiën en zich adequaat kan verantwoorden aan de volksvertegenwoordiging.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstellingen 22 (Bereiken van sterke macro-economische stabiliteit & fiscale duurzaamheid) en 24 (Bevorderen van goed bestuur) en aan "Sustainable Development Goal" 17 (Versterken van de implementatiemiddelen en revitaliseren van het wereldwijde partnerschap voor duurzame ontwikkeling).

Eigenaar

Ministerie van Financiën.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022
- IST en SOLL van de financiële processen uitgewerkt, inclusief de functionele eisen en wenselijkheden voor een geïntegreerd financieel (ERP) systeem.
- Doorlichting van het begrotingsproces voltooid.
- Opschoning van de balans en tussentijdse rekeningen.
- Inhaalslag opstellen jaarrekeningen 2019, 2020, 2021.
- Versterking van de capaciteit van de financiële functie van het Ministerie van Financiën.

2023
- Verbeteringen in het proces en de doorlooptijd voor het aanleveren en controleren van jaarrekeningen.

2024
- Periodeafsluitingen en interne controles opzetten.
- Begrotingsbeleid en begrotingsregels vastgesteld.
- Planning begrotingsvoorbereiding opgesteld.
- Een centrale ontvangst van alle facturen bij het Ministerie van Financiën.
- Het Financieel Juridisch Kader is vastgesteld.
- Aanpassingen om de financiële regelgeving in 2025 en 2026 te optimaliseren, zijn geïdentificeerd.
- Een functioneel en technisch ontwerp en een ontwerp van een risico- en controlekader voor de SOLL van de belangrijkste financiële werkprocessen is vastgesteld.
- Het controlekader voor de IST is ontworpen en geïmplementeerd.

2025/2026
- De belangrijkste financiële werkprocessen zijn vastgesteld (AO).
- Er is een risico- en beheersingskader opgesteld voor de belangrijkste financiële werkprocessen.
- Fundamentele opzet en ingebruikname van Microsoft Dynamics 365 Finance & Operations, ter vervanging van het huidige financiële administratiesysteem Decade.
- Beginselen, ontwerp, proces, routekaart voor verbetering in de richting van een beleidsgestuurde begrotingscyclus (meerjarige budgettering), met betrekking tot Begroting 2026 & 2027 vastgesteld.
- Afronding van de eerste fase van plateau 1 voor de verbetering naar een beleidsgestuurde begrotingscyclus in Begroting 2026.

RESULTAATKETEN

Impact

De begrotingscyclus is doelmatig en doeltreffend waardoor de Landsoverheid 'in control' is van de openbare financiën en zich adequaat kan verantwoorden aan de volksvertegenwoordiging.

Effecten

- Een getrouwe en volledige financiële administratie en een rechtmatige begrotingsuitvoering.
- Tijdig meerjarig inzicht in de inzet van het budget in relatie tot de beleidsprestaties van het Land.
- Een optimale afstemming tussen de beleidsdoelen, instrumenten, middelen en planning.
- Verbeterde financiële zelfredzaamheid in het geval van een ramp.
- Het misdaadfonds wordt goed beheerd en is effectief.

Geplande resultaten

- De wetgeving, comptabele regelgeving en kaders ten behoeve van financieel beheer, verantwoording en controle zijn geoptimaliseerd.
- De financiële processen zijn uniform ingericht en geoptimaliseerd.
- De eerste lijn (3-lijns model), waar de primaire processen plaatsvinden, neemt haar verantwoordelijkheid bij de risico- en kwaliteitsbeheersing in de uitvoering van de financiële processen (o.a. Inkoop en Subsidies) en de verantwoording.
- De kwaliteit van de administratie en financiële processen wordt adequaat ondersteund en gecontroleerd door een 2de en 3de lijn (3-lijns model).
- De uniforme uitvoering van financiële processen wordt ingekaderd en (geautomatiseerd) ondersteund door sjablonen, formats, systemen, training en instructies.
- Het beleid, de procedures en overlegstructuur voor de begrotingsvoorbereiding, -uitvoering en rapportage voldoen aan de voorschriften en maken een adequate integrale afweging tussen inkomsten en uitgaven mogelijk.
- De begrotings- en rapportageopzet draagt bij aan een doelmatig proces en biedt meerjarig inzicht tussen budgetrealisatie en beleidsprestaties.
- Voor de belangrijkste financiële instrumenten is een beleidscyclus opgezet (o.a. Inkoop en Subsidies) die input aan het begrotingsproces levert.
- De overheid stelt de Hoge Colleges in staat om hun wettelijke taken ten aanzien de budgetcyclus naar behoren te vervullen.
- Er is een beleid voor rampenrisicobeheer ontwikkeld.
- Aanbevelingen uit de verslagen van de Raad voor Wetshandhaving met betrekking tot het misdaadbestrijdingsfonds worden opgevolgd.

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
De wetgeving, comptabele regelgeving en kaders ten behoeve van financieel beheer, verantwoording en controle zijn geoptimaliseerd.	In overeenstemming met het programmaplan worden een Financieel Juridisch Kader en geoptimaliseerde financiële reglementen voorbereid, vastgesteld en geïmplementeerd om de naleving van toepasselijke regelgeving te verbeteren.	**De geoptimaliseerde financiële regelgeving is geïmplementeerd.**	Vanwege problemen met middelen en het langdurige wetgevingsproces is de start van de implementatie uitgesteld en zal deze in 2027 in plaats van in 2026 worden afgerond. De aangepaste planning loopt door tot na de einddatum van de Onderlinge Regeling. Er is nog geen besluit genomen over de voortzetting van het programma "Toekomst van Overheidsfinanciën".	Q4 2027
De financiële processen zijn uniform ingericht en geoptimaliseerd.	In feite zullen de resultaten grotendeels volgens plan worden behaald, maar de automatisering zal meer gefaseerd in de loop van 2026, in plaats van met een grote knal aan het begin van 2026, plaatsvinden.	**De belangrijkste financiële werkprocessen zijn vastgesteld (AO).**	De formalisering door de Ministerraad vond in oktober 2025 plaats.	Q4 2025
		De belangrijkste financiële werkprocessen zijn technisch geïmplementeerd, in lijn met het nieuwe financiële systeem.	Het project ligt op schema om volgens de vastgestelde planning te worden afgerond.	Q4 2026
		De overige financiële werkprocessen zijn ontworpen, vastgesteld (AO) en technisch geïmplementeerd, in lijn met het nieuwe financiële systeem.	De eerste focus ligt op de belangrijkste werkprocessen. In een latere fase van het programma zullen ook de overige, kleinere werkprocessen worden ontworpen, vastgesteld en geïmplementeerd. Gezien de impact van het totale project op de organisatie zal de implementatie waarschijnlijk in 2027 in plaats van 2026 van start gaan. De aangepaste planning loopt door tot na de einddatum van de Onderlinge Regeling. Er is nog geen besluit genomen over de voortzetting van het programma "Toekomst van Overheidsfinanciën“.	Q4 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
De eerste lijn (3-lijns model), waar de primaire processen plaatsvinden, neemt haar verantwoordelijkheid bij de risico- en kwaliteitsbeheersing in de uitvoering van de financiële processen (o.a. Inkoop en Subsidies) en de verantwoording.	In overeenstemming met het programmaplan wordt een controlekader ontworpen, opgesteld en geïmplementeerd voor de huidige IST en de toekomstige SOLL-situatie.	**Er is een risico- en beheersingskader opgesteld voor de belangrijkste financiële werkprocessen.**	De formalisering door de Ministerraad vond in oktober 2025 plaats.	Q4 2025
		Er is een goed functionerend risico- en beheersingskader voor de belangrijkste financiële werkprocessen geïmplementeerd.	De implementatie van het SOLL-raamwerk is in volle gang en zal tegelijk met de automatisering van de belangrijkste financiële werkprocessen worden afgerond.	Q4 2026
De kwaliteit van de administratie en financiële processen wordt adequaat ondersteund en gecontroleerd door een 2de en 3de lijn (3-lijns model).	Het ontwerp voor de organisatiestructuur heeft vertraging opgelopen. De implementatie zal zo spoedig mogelijk van start gaan, maar de juridische formalisering zal waarschijnlijk in de loop van 2027 plaatsvinden.	**Ontwerp voor de organisatiestructuur van de financiële organisatie (1ste , 2de en 3de lijn) gebaseerd op nieuwe beleidsgebaseerde budgetcyclus, SOLL procesontwerp en Cartac aanbevelingen.**	Het project is van start gegaan, maar kon niet volgens plan worden afgerond omdat het afhankelijk was van de formalisering van de processen en van problemen met middelen binnen het project. Het ontwerp zal in 2026 in plaats van 2025 plaatsvinden.	Q4 2026
		Wat betreft de kritieke functies wordt de nieuwe organisatiestructuur van de financiële organisatie vastgesteld en geïmplementeerd.	Vanwege de vertraging in het ontwerp van de organisatiestructuur zal de praktische implementatie waarschijnlijk nog voor het einde van het tweede kwartaal van 2027 (in plaats van Q1) plaatsvinden, maar de formele implementatie zal vanwege het wetgevingsproces meer tijd in beslag nemen. De aangepaste planning loopt door tot na de einddatum van de Onderlinge Regeling. Er is nog geen besluit genomen over de voortzetting van het programma "Toekomst van Overheidsfinanciën“.	Q4 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
De uniforme uitvoering van financiële processen wordt ingekaderd en (geautomatiseerd) ondersteund door sjablonen, formats, systemen, onderwijs en instructies.	Er is een vertraging en een andere aanpak om betere resultaten te behalen. De automatisering zal in 2026 meer gefaseerd, in plaats van met een grote knal,aan het begin van 2026 plaatsvinden.	**Fundamentele opzet en ingebruikname van Microsoft Dynamics 365 Finance & Operations, ter vervanging van het huidige financiële administratiesysteem Decade.**	✓	De implementatie is voltooid. Het nieuwe systeem is nu in gebruik.	Q4 2025
		Optimale implementatie van de financiële processen en hun controles door middel van de juiste configuraties van deze processen in Microsoft Dynamics 365 Finance & Operations, CRM (en/of Azure), aangevuld met effectieve integratie van deze processen in de organisatie.	↗	Het project ligt op schema om volgens de vastgestelde planning te worden afgerond.	Q4 2026
Het beleid, de procedures en overlegstructuur voor de begrotingsvoorbereiding, -uitvoering en -rapportage voldoen aan de voorschriften, worden nageleefd en maken een adequate integrale afweging tussen inkomsten en uitgaven mogelijk.	Ondanks de vertraging in de aanbesteding van de externe ondersteuning voor ontwerp en implementatie, is de planning nog steeds gericht op Begroting 2026 & 2027.	**Beginselen, ontwerp, proces, routekaart voor verbetering in de richting van een beleidsgestuurde begrotingscyclus (meerjarige budgettering), met betrekking tot Begroting 2026 & 2027 vastgesteld.**	✓	Het ontwerp is afgerond.	Q4 2025
		Afronding van de eerste fase van plateau 1 voor de verbetering naar een beleidsgestuurde begrotingscyclus (meerjarige budgettering), met betrekking tot de begroting voor 2026.	✓	De eerste fase is afgerond. Meerjarige begroting wordt in de begroting voor 2027 ingevoerd.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
			Afronding van de tweede fase van plateau 1 voor de verbetering naar een beleidsgestuurde begrotingscyclus (meerjarige begroting), met betrekking tot de begroting voor 2027.	↗	Plateau 1 is verdeeld in twee fasen om de impact van het project op de organisatie te beheersen. De eerste fase is gericht op kleine verbeteringen in de begroting voor 2026 en in de tweede fase zullen in de begroting voor 2027 verdere stappen in de richting van meerjarige begrotingen worden gezet.	Q3 2026
			Afronding van de eerste fase van plateau 1 voor de verbetering naar een beleidsgestuurde begrotingscyclus (meerjarige begrotingen), met betrekking tot het jaarverslag 2026.	↗	Het jaarverslag 2026 weerspiegelt de veranderingen in plateau 1 voor de begroting voor 2026. De planning loopt door tot na de einddatum van de Onderlinge Regeling. Er is nog geen besluit genomen over de voortzetting van het programma "Toekomst van Overheidsfinanciën".	Q3 2027
De opzet van de begroting en de rapportagestructuur draagt bij aan een doelmatig proces en biedt meerjarig inzicht tussen de begrotingsrealisatie en de beleidsprestaties.	↗	Ondanks de vertraging in de aanbesteding van de externe ondersteuning voor ontwerp en implementatie, is de planning nog steeds gericht op Begroting 2026 & 2027.	**Afronding van de eerste fase van plateau 1 voor de verbetering naar een beleidsgestuurde begrotingscyclus (meerjarige budgettering), met betrekking tot Begroting 2026.**	✓	De eerste fase is afgerond. Meerjarige begroting wordt in de begroting voor 2027 ingevoerd.	Q4 2025
			Afronding van de tweede fase van plateau 1 voor de verbetering naar een beleidsgestuurde begrotingscyclus (meerjarige budgettering), met betrekking tot Begroting 2027.	↗	Plateau 1 is verdeeld in twee fasen om de impact van het project op de organisatie te beheersen. De eerste fase is gericht op kleine verbeteringen in de begroting voor 2026 en in de tweede fase zullen in de begroting voor 2027 verdere stappen in de richting van meerjarenbegrotingen worden gezet.	Q3 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Afronding van de eerste fase van plateau 1 voor de verbetering naar een beleids-gestuurde begrotingscyclus (meerjarige budgettering), met betrekking tot het jaarverslag 2026.	↗	Het jaarverslag 2026 weerspiegelt de veranderingen in plateau 1 voor de begroting 2026. De planning loopt door tot na de einddatum van de Onderlinge Regeling. Er is nog geen besluit genomen over de voortzetting van het programma "Toekomst van Overheidsfinanciën“.	Q3 2027
Voor de belangrijkste financi-ele instrumenten wordt een beleidscyclus geïmplemen-teerd (inclusief Inkoop en Subsidies) die input voor de begrotingscyclus levert.	•••		•••	Aan dit resultaat wordt vooralsnog bijge-dragen vanuit de andere tussenresultaten binnen dit thema. Nieuwe activiteiten zullen waarschijnlijk niet vóór de einddatum van de Onderlinge Regeling van start gaan. De geplande verbeteringen in het financieel beheer, zoals het organiseren van het inkoopproces, het subsidieproces en het doorvoeren van verbeteringen in het begro-tings- en verantwoordingsproces, zullen direct en indirect aan een verbetering van de beleidscyclus bijdragen. Om de impact op de organisatie te beheersen, richt het programma zich eerst op het verbeteren van het financieel beheer, wat ook de basis voor latere verbeteringen in het financieel beleid vormt.	

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
De overheid stelt de Hoge Colleges in staat om hun wettelijke taken met betrekking tot de begrotingscyclus naar behoren te vervullen.	•••			•••	Aan dit resultaat wordt vooralsnog bijgedragen vanuit de andere tussenresultaten binnen dit thema. Nieuwe activiteiten zullen waarschijnlijk niet vóór de einddatum van de Onderlinge Regeling van start gaan. De geplande verbeteringen in het financieel beheer, zoals het optimaliseren van de boekhoudregels, het ontwerp en de controle van de financiële werkprocessen door middel van het 3-lijns model en de implementatie van verbeteringen in het begrotingsproces/ontwerp, zullen de Hoge Colleges helpen bij het vervullen van hun wettelijke taken. Op dit moment zijn er geen andere activiteiten bekend dan de activiteiten die al deel van het programma uitmaken.	
Aanbevelingen uit de verslagen van de Raad voor Wetshandhaving met betrekking tot het misdaadfonds worden opgevolgd.	!	Het project staat opnieuw in de belangstelling. De vooruitgang blijft beperkt, maar er is een duidelijker traject uitgestippeld, met inbegrip van concrete opvolgactie's en afstemming tussen belanghebbenden. De regulering van het misdaadfonds blijft een prioriteit; er zijn inmiddels stappen gezet om het proces vooruit te helpen.	**Het misdaadfonds is volledig opgezet en wordt effectief beheerd en alle aanbevelingen worden goed opgevolgd.**	🕒	Er is vooruitgang geboekt op het gebied van beleid, organisatie en administratie. Het Ministerie van Justitie is van plan om het Beleidsplan 2026, samen met de Operationele Overheidsbegroting, aan het Parlement van Sint Maarten voor te leggen. Na goedkeuring van de begroting en het beleidsplan zal de benodigde expertise worden ingeschakeld om de uitvoering van de taak van het misdaadfonds te ondersteunen.	Q4 2026

Thema

KOSTEN EN EFFECTIVITEIT VAN DE PUBLIEKE SECTOR

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van kosten en effectiviteit van de publieke sector beogen: 1) de efficiëntie van de publieke sector te verhogen door de loonsom van de overheid te verlagen (in lijn met het Caribische gemiddelde van 10 procent van het BBP) en de kosten van de publieke sector in het algemeen te verlagen, en 2) de kwaliteit en doeltreffendheid (met inbegrip van het uitvoeringsvermogen) van de publieke sector te verhogen.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstelling 14 (Bevorderen van mainstream duurzame ontwikkeling en veerkrachtpraktijken), Doelstelling 17 (Gewijzigde en gemoderniseerde wetgeving - gelijke toegang tot civiel-, straf- en bestuursrecht), Doelstelling 22 (Bereiken sterke macro-economische stabiliteit en fiscale duurzaamheid) en Doelstelling 25 (Verlenen van efficiënte overheidsdiensten) en aan “Sustainable Development Goal” 17 (Versterken van de implementatiemiddelen en revitaliseren van het wereldwijde partnerschap voor duurzame ontwikkeling).

Eigenaar

Ministerie van Algemene Zaken, Ministerie van Toerisme, Economische Zaken, Vervoer en Telecommunicatie.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2023
- ICT Incidentbeheerproces geïmplementeerd.
- ICT Serviceverzoekproces geïmplementeerd.
- Softwarelicentie strategie geïmplementeerd.
- Werknemerstevredenheid en exit-enquête uitgevoerd.
- Managementtraining overheid Sint Maarten uitgevoerd.
- Herziening wetgeving Sint Maarten uitgevoerd.

2024
- Subsidie toegekend om juridische afdeling aan te sluiten op juridische databanken en literatuur.
- Processen binnen de IT-afdeling zijn herzien en ingericht.
- Plan van aanpak ‘Versteviging ICT-afdeling’ is vastgesteld.
- Digitale juridische informatiesystemen zijn toegankelijk gemaakt.
- Peer review uitgevoerd bij het Departement van Statistiek (STAT).
- Lijsten van overheidsgebouwen (in eigendom en gehuurd) zijn opgesteld.

2025
- IT-afdeling functieboek.
- Afgerond project voor ICT-vernieuwing.
- Bewustwordingscampagne cyberveiligheid.
- Toegang tot digitale juridische informatiesystemen.
- Collegiale toetsing bij de Afdeling Statistiek (STAT).

RESULTAATKETEN

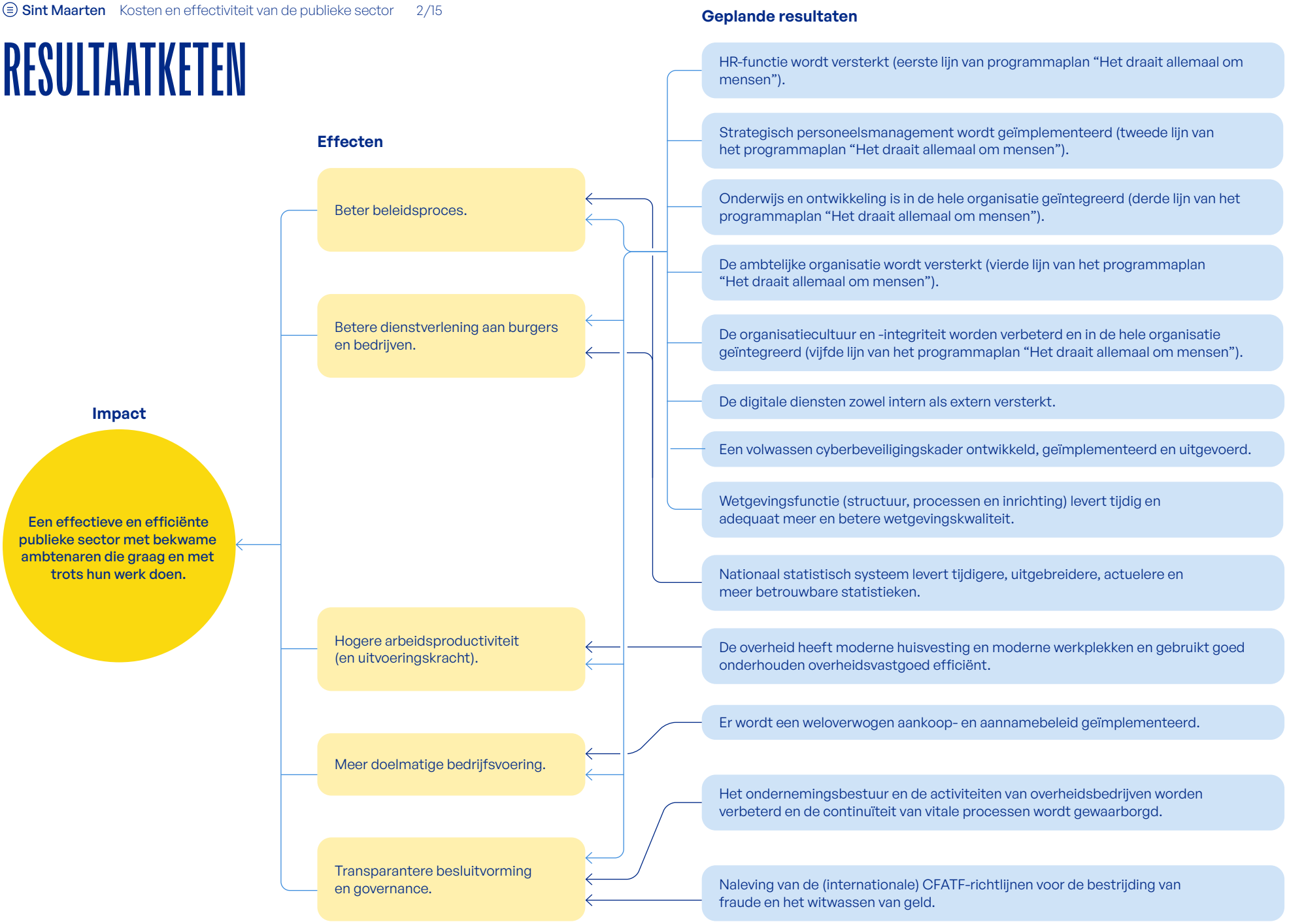

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
HR-functie wordt versterkt (lijn 1 van programmaplan "Het draait allemaal om mensen").	↗ Het projectplan wordt uitgevoerd onder leiding van een externe projectmanager, die wordt bijgestaan door een HR Business Partner expert. Het doel is om eHRM te implementeren en tegelijkertijd de HR-processen te herzien en te optimaliseren om de efficiëntie te verhogen, de verwerkingstijd te verkorten en de verantwoordelijkheid van het lijnmanagement voor de HR-processen te versterken.	**HR Business Partner is geïmplementeerd en lijnmanagers hebben hun HR-verantwoordelijkheden als onderdeel van integraal management overgenomen.**	↗ Het project is van start gegaan en het implementatieplan wordt momenteel opgesteld.	Q4 2026
		Een duidelijk onderscheid en scheiding van personeelsverantwoordelijkheden tussen managers en HR Business Partners.	↗ Het project is van start gegaan en het implementatieplan wordt momenteel opgesteld.	Q4 2026
		Er wordt een trainingsprogramma ontwikkeld voor bestaande en nieuwe P-adviseurs en P-werknemers. Hetzelfde geldt voor lijnmanagers.	↗ Het project is van start gegaan en het implementatieplan wordt momenteel opgesteld.	Q4 2026
		Werkprocessen worden voltooid, bijgewerkt (beschrijvingen) en geïmplementeerd.	↗ De herziening en actualisering van de werkprocessen is van start gegaan en is momenteel in volle gang. Procesbeschrijvingen worden momenteel afgerond, bijgewerkt en voorbereid voor implementatie.	Q4 2026
		Er is een eHRM-systeem geïmplementeerd dat bestaat uit Microsoft Dynamics 365 HR, gekoppeld via sjablonen aan AIMS, inclusief een gedigitaliseerd HR-advies- en besluitvormingsproces in AIMS, inclusief een Employee Self-service Portal (ESP) en een management-autorisatieniveau, en een koppeling met PayRoll Pro.	↗ Het project is van start gegaan en het implementatieplan wordt momenteel opgesteld.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Strategisch personeels-management wordt geïm-plementeerd (lijn 2 van het programmaplan "Het draait allemaal om mensen").	↗	Het plan van aanpak bevindt zich in de laatste fase van het goedkeurings-proces. Het doel is ervoor te zorgen dat alle ambtenaren worden ingezet in functies die bij hun competenties passen, daarbij ondersteund door het Mobiliteits- en Carrièrecentrum en het Trainingscentrum Overheid (TCO) op het gebied van HR, management en professionele ontwikkeling.	**Een opgezet mobiliteits- en carrièrecen-trum.**	•••	Het plan van aanpak is in afwachting van definitieve goedkeuring. De tijdschema's van het actieplan vallen binnen de huidige zittingsperiode van de TWO.	
			HR-communicatie en -promotie is in de organisatie geïntegreerd.	•••	Het plan van aanpak is in afwachting van definitieve goedkeuring. De tijdschema's van het actieplan vallen binnen de huidige zittingsperiode van de TWO.	
Onderwijs en ontwikkeling is in de hele organisatie geïntegreerd (lijn 3 van het programmaplan "Het draait allemaal om mensen").	↗	Het actieplan is ter goedkeuring ingediend; gezien de omvang ervan is volledige implementatie binnen het huidige tijdsbestek echter niet langer haalbaar. Het plan zal daarom worden opgedeeld in haalbare fasen, zodat de basis voor het algehele program-ma binnen de huidige looptijd van het Landspakket kan worden gelegd. Het onderdeel 'train-de-trainer' is al goedgekeurd en bevindt zich momenteel in de aanbestedingsfase.	**Een opgezet Trainingscentrum Over-heid: het opstellen van een volledig lesprogramma en het aanstellen van een CDE voor de eerste drie maanden. Een train-de-trainerprogramma, de selectie van potentiële interne trainers.**	↗	Het actieplan is ter goedkeuring ingediend en wordt momenteel opgedeeld in gefaseerde, beheersbare onderdelen, zodat het binnen het huidige tijdschema van het Landspakket kan worden uitge-voerd. In deze periode ligt de nadruk op het vaststellen van de basiselementen van het algehele programma. Het onderdeel 'train-de-trainer' is goedgekeurd en de aanbesteding is in volle gang.	Q4 2026
			Er is een vernieuwde HR-cyclus inge-voerd.	✓	Het project is door Sint Maarten zelfstandig (zowel qua personeel als qua financiering) succesvol uitgevoerd en afgerond. De resultaten werden eerst via voorlichting en training geïmplementeerd, en vervolgens door integratie in de HR-cyclus.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
De ambtelijke organisatie wordt versterkt (lijn 4 van het programmaplan "Het draait allemaal om mensen").	•••	Nog niet gestart. De oprichting van een doeltreffende bestuursstructuur en de herziening van de functiebeschrijvingen voor alle ministeries staan gepland voor een volgende fase in het kader van het overkoepelende programma en kunnen worden opgenomen in een eventuele verlenging van het Landspakket.	**Er is een effectieve bestuursstructuur van kracht.**	•••	Nog niet gestart.	
			Herziene functieboeken voor elk ministerie.	•••	Nog niet gestart.	
De organisatiecultuur en -integriteit worden in de hele organisatie verbeterd en geïntegreerd (lijn 5 van het programmaplan "Het draait allemaal om mensen").	↗	Implementatie verloopt volgens planning. Er is een Raad voor Werknemersbetrokkenheid ingesteld met een tweejarig actieplan, en het Plan ter Bevordering van Integriteit bevindt zich in de laatste fase van goedkeuring. Een tweede medewerkerstevredenheidsonderzoek is gepland voor 2027.	**Een effectief functionerende Raad voor Werknemersbetrokkenheid.**	↗	Er is een Raad voor Werknemersbetrokkenheid (RWB) ingesteld, die over een eigen budget beschikt, zodat deze zowel het mandaat als de middelen heeft om effectief te kunnen functioneren. De raadsleden hebben al deelgenomen aan een teambuildingtraining, waarin ze een tweejarig actieplan hebben ontwikkeld en overeengekomen om hun werk te sturen en de betrokkenheid van medewerkers in de hele organisatie te versterken. De RWB heeft haar eerste voortgangsrapport aan de minister-president gepresenteerd.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Integriteit wordt als een effectief en integraal onderdeel van de organisatie geïntegreerd.	↗	Het plan van aanpak bevindt zich in de laatste fase van het goedkeuringsproces. Na goedkeuring zal de implementatie zich vooral richten op de totstandkoming en de praktische toepassing van het integriteits-kader. Dit omvat onder meer het vaststellen van een integriteitsbeleid; de ontwikkeling van een kader, training en formele aanstel-ling van interne vertrouwenspersonen; de aanstelling van een hoofdvertrouwens-persoon; en de selectie en aanstelling van externe vertrouwenspersonen. Daarnaast zal er een introductietraining worden inge-voerd, ondersteund door een overheids-brede bewustmakingscampagne en de organisatie van een integriteitsconferentie, om integriteit structureel in de organisatie te verankeren.	Q1 2027
		Een reeks gedeelde waarden wordt vastgesteld en door de organisatie intern overgenomen.	↗	Het plan van aanpak bevindt zich in de laatste fase van het goedkeuringsproces. Na goedkeuring zal de implementatie zich vooral richten op de totstandkoming en de praktische toepassing van het integriteits-kader. Dit omvat onder meer het vaststellen van een integriteitsbeleid; de ontwikkeling van een kader, training en formele aanstel-ling van interne vertrouwenspersonen; de aanstelling van een hoofdvertrouwens-persoon; en de selectie en aanstelling van externe vertrouwenspersonen. Daarnaast zal er een introductietraining worden inge-voerd, ondersteund door een overheids-brede bewustmakingscampagne en de organisatie van een integriteitsconferentie, om integriteit structureel in de organisatie te verankeren.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Versterkte digitale diensten, zowel intern als extern.	↗ De activiteiten liggen op schema en de basis die door eerdere inspanningen is gelegd, wordt binnen de organisatie verankerd, waardoor de ICT-capaciteit van de overheid verder wordt versterkt.	**Eerste versie van een serviceboek wordt gepubliceerd.**	↗	De definitieve validatie van het serviceboek duurde langer dan verwacht vanwege wijzigingen binnen de ICT-afdeling, waardoor het laatste concept op een aantal punten moest worden aangepast.	Q2 2026
		Er wordt een curriculum gepubliceerd ter ondersteuning van de volwassenheid van werknemers.	✓	De trainingshandleiding en de ontwikkelde hulpmiddelen zijn voltooid en met HR gedeeld.	Q4 2025
		Het vaststellen van de herziene beheerstructuur in overeenstemming met het Rivet-plan.	↗	De reorganisatie zal met enige vertraging worden afgerond vanwege vertragingen in het lopende wervingsproces. De belangrijkste functies zijn inmiddels ingevuld, waaronder die van Hoofd Innovatie, Hoofd Bedrijfsvoering, Helpdeskcoördinator en Systeembeheerder. In totaal zijn er acht nieuwe functies ingevuld. Werving voor de laatste cruciale functie bevindt zich in de laatste fase en zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 worden afgerond.	Q2 2026
Wetgevingsfunctie (structuur, processen en inrichting) levert tijdig en adequaat meer en betere wetgevingskwaliteit.	De versterking van de wetgevingsfunctie vordert met kleine stapjes. Aangezien het huidige Landspakket in april 2027 afloopt, wordt de kans op een volledige institutionele versterking binnen de resterende termijn als klein beschouwd. In december 2025 is subsidie toegekend voor twee tussenresultaten (het aanstellen van een juridisch projectmanager en het bijwerken van het Draaiboek en de Aanwijzingen Regelgeving).	**Juridisch projectmanager ter ondersteuning van het afdelingshoofd wetgeving.**	•••	De juridisch projectmanager zal het hoofd van de juridische afdeling helpen bij het opstellen van een wetgevingskalender, een opleidingsplan, een aanpak voor de implementatie van het rapport, enz.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Actueel Draaiboek en Aanwijzingen Regelgeving.	•••	Het Handboek is voor het laatst in 2013 en de Aanwijzingen Regelgeving zijn voor het laatst in 2019 bijgewerkt. Het is daarom noodzakelijk deze documenten bij te werken.	Q4 2026
Nationaal statistisch systeem levert meer tijdige, uitgebreide, actuele en betrouwbare statistieken.	Er is slechts beperkte vooruitgang geboekt bij het versterken van het nationaal statistisch systeem. Aangezien het huidige Landspakket in april 2027 afloopt, wordt de kans op een volledige institutionele versterking en implementatie binnen de resterende termijn als klein beschouwd. Tegelijkertijd werd een initiatief ontwikkeld om een instrument voor prijsmonitoring ter verbetering van de verzameling van prijsgegevens te introduceren en dit bereikte de laatste beoordelingsfase, maar werd vervolgens door Sint Maarten ingetrokken. In de komende zes maanden zal prioriteit worden gegeven aan: - Toezicht houden op de voortgang van het opstellen van de Statistiekverordening - Duidelijkheid verkrijgen van Sint Maarten over de indiening van een plan van aanpak - Beoordelen of er binnen de resterende looptijd van het programma nog beperkte, gerichte maatregelen voor capaciteitsopbouw kunnen worden gerealiseerd.	**Peer review uitgevoerd bij de Afdeling Statistiek (STAT).**	✓	De collegiale toetsing is afgerond, er is verslag uitgebracht en er zijn suggesties gedaan. Er is nog geen opvolging met belanghebbenden gedaan.	Q2 2024

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Ontwerp van het Plan van Aanpak voor de Afdeling Statistiek.	🕐	Er is tot nu toe nog geen ontwerp plan van aanpak ingediend. TWO blijft afhankelijk van een formeel voorstel van Sint Maarten. Zonder een goedgekeurd plan van aanpak zal implementatie binnen de resterende programmaperiode niet haalbaar zijn.	Q1 2025
		Ontwerp van nieuwe Statistiekverordening	🕐	Het ontwerpproces is nog gaande. Technische verfijning en afstemming worden voortgezet. Voltooiing wordt momenteel in 2026 verwacht. Verdere vertragingen zullen rechtstreeks van invloed zijn op de haalbaarheid van de implementatie vóór de afsluiting van het programma.	Q1 2025
		Implementatie van het Plan van Aanpak van de Afdeling Statistiek.	•••	Implementatie is nog niet gestart en blijft afhankelijk van de goedkeuring van een plan van aanpak. Gezien de huidige planning is het onwaarschijnlijk dat er vóór april 2027 wezenlijke vooruitgang wordt geboekt.	Q2 2027
De overheid heeft moderne huisvesting en moderne werkplekken en gebruikt goed onderhouden overheidsvastgoed efficiënt.	🕐 Het project vordert gestaag. Zodra er binnen de Afdeling Facilitaire Zaken een stabiel management is aangesteld, kan het momentum verder worden opgebouwd, kan de afstemming worden gehandhaafd en kunnen er consequente inspanningen worden geleverd om de beoogde resultaten te bereiken.	**Gevalideerde lijsten met overheidsgebouwen (in eigendom en gehuurd).**	🕐	De lijsten met overheidsgebouwen in eigendom en gehuurd worden momenteel nog gecontroleerd	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Huisvestingsrichtlijnen voor overheids-diensten opstellen.	🕒	Het huisvestingsbeleid is bijna afgerond, maar er is vertraging opgetreden door een tekort aan personeel bij de Afdeling Facilitaire Zaken, waardoor het Afdelingshoofd zich vooral heeft moeten richten op operationele taken in plaats van op beleidsontwikkeling. Hoewel het beleid bijna afgerond is, moeten er nog verschillende lopende projecten worden geïntegreerd voordat het definitief kan worden vastgesteld.	Q2 2026
		Volledig inzicht in Huisvestingskosten	↗	Op basis van de geverifieerde gebouweninventaris en de bijbehorende kosten kan nu een uitgangspositie worden vastgesteld waaraan toekomstige besparingen kunnen worden afgemeten.	Q2 2026
		Het vaststellen van de oppervlaktenorm per werkplek en de verhouding tussen het aantal werkplekken en het aantal FTE's	↗	Een verzoek om twee projectmanagers wordt momenteel door TWO beoordeeld, in afwachting van goedkeuring. Dit verzoek is gebaseerd op het goedgekeurde plan van aanpak.	Q2 2026
Er wordt een weloverwogen inkoop- en aannamebeleid geïmplementeerd.	••• Dit zal in de ICT-implementatie worden opgenomen.				

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Goed bestuur en de activiteiten van overheidsbedrijven worden verbeterd en de continuïteit van vitale processen wordt gewaarborgd.	!	Voortgang op het gebied van versterking van goed bestuur zet zich voort, voornamelijk op overheidsniveau. Het Deelnemingenbeleid is bijna afgerond en de operationalisering van het wetgevingskader inzake de normen voor topinkomens (LNT) bevindt zich in een vergevorderd stadium. De aandacht verschuift naar de implementatie en operationalisering van deze kaders, waaronder het versterken van de processen aangaande goed bestuur.	**Ontwikkelings-, Exploitatie- en Onderhoudsovereenkomst (DOMA) opgesteld.**	!	Het voorstel voor de vermogensstructuur van de luchthaven is beoordeeld en zal op ministerieel niveau worden besproken. Er is slechts beperkte vooruitgang geboekt bij de uitrol van de aanbevelingen in dit voorstel. Aanvankelijke besprekingen richtten zich op de luchthaven als proefproject. Gezien de bredere ontwikkeling van het Deelnemingenbeleid en de implementatie van het LNT-kader, wordt overwogen om verbeteringen op het gebied van ondernemingsbestuur bij meerdere overheidsbedrijven toe te passen. Verdere stappen hangen af van de afstemming over de volgorde en reikwijdte.	Q3 2026
			Nieuwe code en wetgeving voor de luchthaven opgesteld.	!	Op overheidsniveau is aanzienlijke vooruitgang geboekt met betrekking tot het Deelnemingenbeleid en het dividendbeleid, evenals bij de implementatie van het wetgevingskader inzake normen voor topinkomens (LNT). Deze kaders en documenten zijn bijna voltooid en zullen de basis voor versterking van de praktijken op het gebied van ondernemingsbestuur vormen. De volgende fase bestaat uit het omzetten van deze kaders in operationele processen, waaronder aanpassingen in de wetgeving inzake goed bestuur en bij alle overheidsbedrijven.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Projectmanager aangesteld (als dit nodig en mogelijk blijkt).		Ter ondersteuning van de implementatiefase is een ontwerpvoorstel voor extra secretariële capaciteit en vakkennis besproken. De formele vastlegging van deze steun is nog in behandeling, aangezien er nog geen officieel verzoek van Sint Maarten is ontvangen. Verduidelijking van de steunregelingen zal een gestructureerde implementatie van de nieuwe bestuurlijke kaders vergemakkelijken.	Q2 2026
		Plan van aanpak ontwikkeld om goed bestuur te versterken.		Nu het Deelnemingenbeleid en het LNT-kader bijna zijn voltooid, ligt de nadruk vooral op het versterken van goed bestuur, in de eerste plaats vanuit het perspectief van de overheid ten aanzien van de staatsbedrijven. Dit omvat de geleidelijke verankering van dit beleid binnen de organisatie, in combinatie met de afronding van de verbetering van het algemene wetgevingskader.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Naleving van de internationale CFATF-richtlijnen voor de bestrijding van fraude en het witwassen van geld.	↗ Uit de evaluatie van de CFATF van 2025 bleek dat er aanzienlijke tekortkomingen waren die structurele verbeteringen op nationaal niveau vereisten. Om deze bevindingen aan te pakken, is gecoördineerde actie tussen de bevoegde autoriteiten noodzakelijk, waaronder ten minste de FIU (MOT), het Openbaar Ministerie, de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS), de Douane, de KPSM en andere relevante instellingen. Er is een aanpak op nationaal niveau nodig in plaats van geïsoleerde institutionele interventies. Gezien de beperkte resterende looptijd van het Landspakket (tot april 2027) blijft het onzeker of grootschalige ondersteuning bij de implementatie haalbaar is. Op korte termijn is echter onmiddellijke, zichtbare vooruitgang nodig om het risico van verscherpt toezicht te beperken. Het komende jaar zal prioriteit worden gegeven aan: - Het voltooien van de nationale inventarisatie en het opstellen van een herstelplan. - Het vaststellen van directe maatregelen die meetbare vooruitgang aantonen. - Het mobiliseren van technische bijstand op korte termijn, waar mogelijk.	**Implementatie van nationale risicobeoordeling (NRB).**	✓ De NRA is officieel aangenomen en gepubliceerd. De evaluatie van de CFATF van 2025 benadrukt hoe belangrijk het is om de gesignaleerde risico's om te zetten in concrete acties op het gebied van toezicht, onderzoek en vervolging. Implementatie vereist een gecoördineerde prioritering tussen de bevoegde autoriteiten, ondersteund door gestructureerde monitoring en een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Plan van aanpak ter versterking van FIU.	✓	Het ontwerpplan van aanpak voor de vervanging van de FIU-registers bereikte de afrondingsfase, maar werd vervolgens door de FIU ingetrokken, aangezien de regering van Sint Maarten voldoende middelen ter beschikking stelde om de daarmee gepaard gaande kosten te dekken.	Q4 2026
		Opstelling van een nationaal plan van aanpak naar aanleiding van de CFATF-evaluatie van 2025	↗	Uit de evaluatie van de CFATF van 2025 is gebleken dat er aanzienlijke tekortkomingen zijn die een gecoördineerde aanpak op nationaal niveau vereisen. Op korte termijn worden mogelijkheden onderzocht voor technische ondersteuning op korte termijn via samenwerking met de FATF-eenheid van het Nederlandse Ministerie van Financiën, FIU Nederland en regionale partners. Hierbij zal de nadruk liggen op de tekortkomingen die in het wederzijdse evaluatierapport (MER) van juli 2025 worden genoemd en op de prioriteiten die door de werkgroep zijn vastgesteld. Tegelijkertijd is met de Minister afgesproken dat de opvolging moet worden gestructureerd als een nationale aanpak in plaats van als afzonderlijke institutionele interventies. Het uiteindelijke doel is om een nationaal langetermijnplan op te stellen om ervoor te zorgen dat Sint Maarten op duurzame wijze aan conformiteit kan werken. TWO zal het Ministerie van Justitie helpen bij het uitwerken van een geïntegreerde nationale aanpak.	Q3 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Een volwassen cyberbeveiligingskader ontwikkeld, geïmplementeerd en uitgevoerd.	↗	Het project bevindt zich momenteel in de ontwikkelingsfase, waarin de details verder worden uitgewerkt en gestructureerd.	**Ontwikkeling van een cyberbeveiligingsstrategie**	↗	Het plan van aanpak bevindt zich in de laatste fase van het goedkeuringsproces.	Q2 2026
			Opzetten van een structuur voor cyberbeveiligingsbeheer en risicobeheer	↗	Het plan van aanpak bevindt zich in de laatste fase van het goedkeuringsproces.	Q4 2026
			Opschonen van identiteits- en toegangsbeheersysteem	↗	Het plan van aanpak bevindt zich in de laatste fase van het goedkeuringsproces.	Q4 2026
Institutionele versterking van het leiderschap binnen het hogere ambtenarenapparaat.	↗	Dit resultaat is gericht op het versterken van de collectieve leiderschapscapaciteit van het hogere ambtenarenapparaat door de werking van het SG-platform als coördinerend en sturend orgaan voor alle ministeries te optimaliseren. Hoewel het SG-platform geen formeel wettelijk mandaat als uitvoerend bestuursorgaan heeft, fungeert het als het belangrijkste forum voor interministeriële coördinatie op het hogere ambtelijke niveau. Het versterken van de structuur en de werkwijzen is van essentieel belang om te zorgen voor een consistentere strategische sturing van de implementatie van hervormingen.	**Het SG-platform stuurt de implementatie van de hervormingen actief aan en houdt hier toezicht op**	↗	TWO heeft een training op het gebied van goed bestuur georganiseerd in het kader van de lopende besprekingen over de versterking van het SG-platform. De volgende initiatieven worden nagestreefd: - Regelmatige, gedocumenteerde vergaderingen met gestructureerde agenda's en besluitenlogs. - Verbeterde opvolging en interne monitoring van de implementatie van hervormingen binnen de ministeries. - Onderzoek naar en mogelijke instelling van een functie van bedrijfssecretaris (via BAK) om de coördinatie, documentatie en continuïteit van het SG-platform te professionaliseren. De verantwoordelijkheid voor dit resultaat ligt volledig bij het SG-platform. TWO fungeert op verzoek als facilitator en ondersteuner.	Q1 2027

Thema

BELASTINGEN

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van belastingen beogen: 1) een robuust belastingstelsel met een brede basis op te zetten, dat bijdraagt aan een eerlijkere inkomensverdeling, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst, 2) een adequaat georganiseerde Belastingdienst op te zetten.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstelling 22 (Bereiken sterke macro-economische stabiliteit en fiscale duurzaamheid) en aan “Sustainable Development Goal” 10 (Ongelijkheid binnen en tussen landen verminderen), 16 (Vreedzame en inclusieve samenlevingen voor duurzame ontwikkeling bevorderen, toegang tot justitie voor iedereen bieden en effectieve, verantwoordingsplichtige en inclusieve instellingen op alle niveaus opbouwen) en 17 (Versterken van de implementatiemiddelen en revitaliseren van het wereldwijde partnerschap voor duurzame ontwikkeling).

Eigenaar

Ministerie van Financiën.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2023

- Capaciteitsprobleem bij de inspectiedienst verlicht door audits uitgevoerd door de Internal Revenue Service (SBAB).

2024

- “Standpuntnota” belastingherzieningsagenda vastgesteld door minister en aangeboden aan parlement.
- “Quick wins” dossieropschoning en wegwerken van implementatieachterstanden bij Belastingdienst geïmplementeerd.
- Project Management Team “transformatie belastingdienst” ingesteld en gestart.
- Inkoopproces van nieuwe ICT afgerond.
- Ontwerp Belastingregeling Nederland - Sint Maarten afgerond en op weg naar parlement ter goedkeuring.

2025

- Vaststelling en publicatie Belastingregeling Nederland-Sint Maarten.

RESULTAATKETEN 1

Hervorming van het belastingstelsel

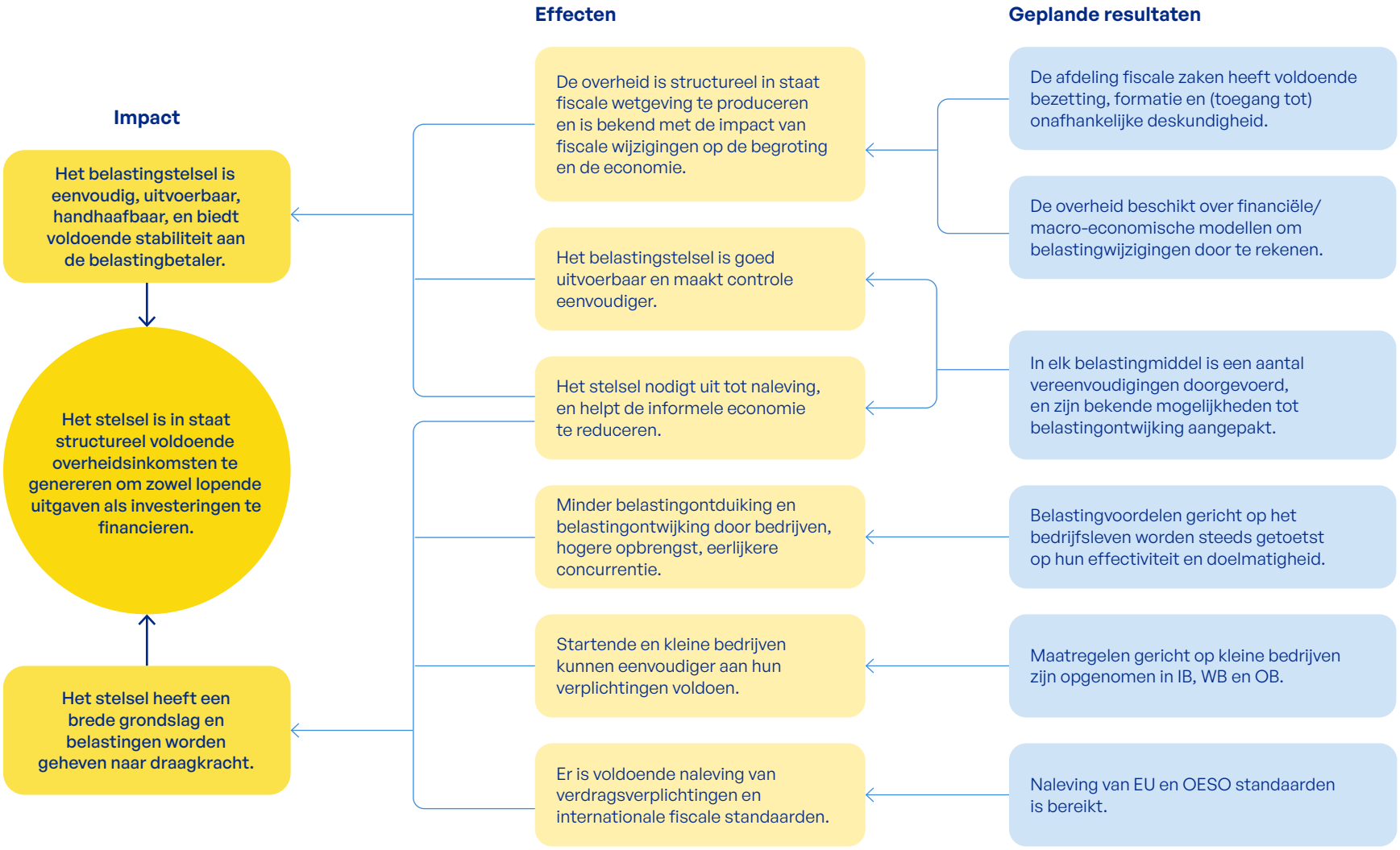

RESULTATEN 1

Hervorming van het belastingstelsel

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
De afdeling fiscale zaken heeft voldoende personeel, formatie en (toegang tot) onafhankelijke expertise.	••• Dit resultaat wordt momenteel niet gemonitord.			
De overheid heeft financiële/ macro-economische modellen om de effecten van belasting-wijzigingen te berekenen.	••• Dit resultaat wordt momenteel niet gemonitord.			
In elk belastinginstrument zijn een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd en bekende mogelijkheden tot belasting-ontwijking zijn aangepakt.	Sommige herzieningen zijn in behandeling bij het parlement, terwijl de maatregelen voor de belastinghervorming – voorheen bekend als de 'standpuntnota' – vertraging hebben opgelopen.	**Het wetgevingspakket voor het belastinghervormingskader (standpuntnota) wordt aangenomen.**	Een aantal maatregelen voor belastinghervorming – voorheen bekend als de 'standpuntnota' – zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2026 klaar zijn voor de adviesraden.	Q3 2026
		Wet tot afschaffing van achterhaalde wetgeving (Landsverordening belastinghervorming fase 1) wordt aangenomen.	Deze wet is bedoeld om een aantal verouderde stukken belastingwetgeving en een aantal mazen in de wet te repareren. Het is klaar om in het parlement te worden behandeld.	Q2 2026
		Herziening van de Algemene landsverordening landsbelastingen (ALL) wordt aangenomen.	De ALL bevindt zich in de laatste fase van de voorbereiding voor het parlement; naar verwachting zal hierover in het tweede kwartaal van 2026 een besluit worden genomen.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Belastingvoordelen gericht op het bedrijfsleven worden steeds getoetst op hun effectiviteit en doelmatigheid.	🕒	Analyse en besluitvorming duren langer dan verwacht.	**Nieuw beleid en nieuwe wetgeving inzake belastingvrijstellingen / investeringsstimulansen.**	🕒	Naar verwachting zullen in het vierde kwartaal van 2026 een plan van aanpak en de oprichting van een commissie worden gepresenteerd om het onderwerp belastingvrijstellingen / investeringsstimulansen aan te pakken.	Q4 2026
Maatregelen gericht op kleine ondernemingen worden in IB, WB en OB opgenomen.	•••	Dit resultaat wordt momenteel niet gemonitord.				
Naleving van EU- en OESO-normen is gerealiseerd.	✓	Dit resultaat is bereikt.	**05. Vaststelling en publicatie Belastingregeling Nederland-Sint Maarten.**	✓	De nieuwe Belastingregeling Sint Maarten - Nederland (BRNS) is gesloten.	Q2 2026

RESULTAATKETEN 2

Hervorming van de belastingdienst

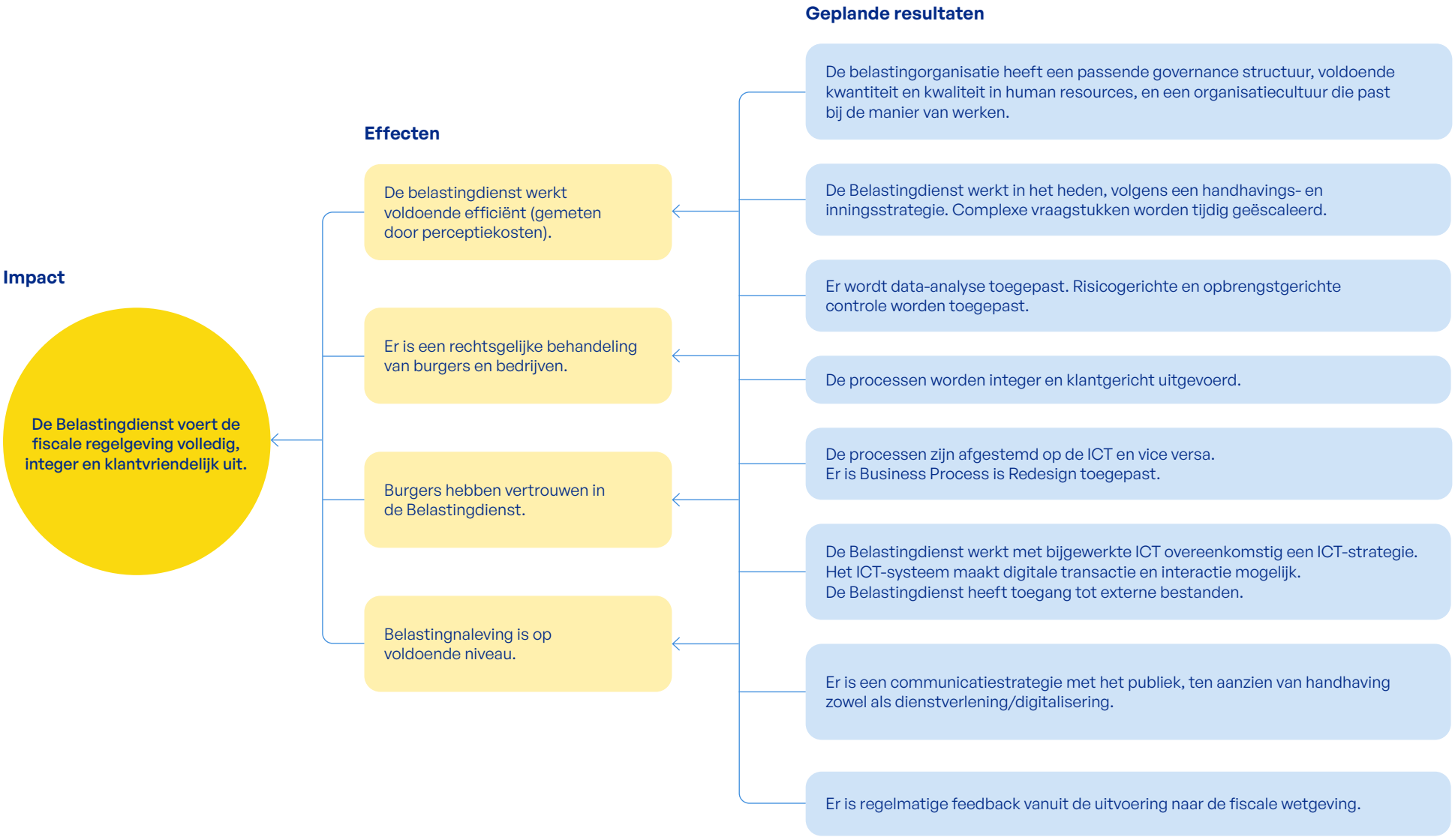

RESULTATEN 2

Hervorming van de belastingdienst

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
De belastingorganisatie heeft een passende bestuursstructuur, voldoende kwantiteit en kwaliteit in human resources, en een organisatiecultuur die past bij de manier van werken.	Er zijn verschillende deeldoelstellingen bereikt, maar er is vanwege de ICT-aanbesteding een algemene vertraging ontstaan.	**Transformatieproject Programmabeheer, planning, budgettering, middelen goedgekeurd.**	✓	In februari heeft de Minister van Financiën het huidige transformatietraject officieel gelanceerd. Programmabeheerstructuur is opgezet. Aanbestedingen voor programmamiddelen worden gepubliceerd.	Q4 2026
		Er is een kader opgesteld voor de nieuwe juridische en bestuursstructuur en het risicobeheer van de Belastingdienst.	🕒	CARTAC zal bij het vaststellen van de meest geschikte structuur voor goed bestuur voor de Belastingdienst van Sint Maarten ondersteuning bieden. Deze ondersteuning zal na de implementatie worden voortgezet. Tegelijkertijd wordt er expertise ingeschakeld om deze nieuwe juridische bestuursstructuur op te stellen.	Q1 2027
		Een bijgewerkt functieboek voor de directe behoeften.	🕒	Hoewel nieuwe ICT voor meer personeelsefficiëntie zal zorgen, zijn er extra FTE's nodig om de werkdruk van de groeiende bevolking en economie te beheren. De functies zijn momenteel vacant of worden door uitzendkrachten vervuld. Hierdoor kan de overheid extra FTE's begroten en aannemen. Ter ondersteuning wordt HR-expertise gezocht.	Q4 2026
		Er is een herziene organisatiestructuur voor de toekomstige organisatie opgesteld.	↗	Nu de juridische structuur en de belastingwetgeving zijn herzien en de impact van nieuwe ICT op de processen en activiteiten van de Belastingdienst duidelijk is, zullen de organisatiestructuur en het functieboek met een ondersteunende wervingsstrategie worden herzien. De organisatiestructuur en het functieboek zullen in de definitieve vorm worden herzien nadat de juridische structuur en de impact van nieuwe ICT duidelijk zijn geworden. De activiteiten starten in Q1 2026.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
			Er is een nieuwe organisatiecultuur tot stand gebracht en er heeft training plaatsgevonden.	🕐	Het zoeken naar expertise om werknemers en het management van de Belastingdienst de gewenste cultuur te begrijpen en hun rol daarin te trainen. Werving is van start gegaan.	Q4 2027
De Belastingdienst werkt in het heden, volgens een handhavings- en inningsstrategie. Complexe vraagstukken worden tijdig geëscaleerd.	↗	Enkele aanvullende controles zullen worden uitgevoerd.	**Quick wins fase 1. Achterstanden, audits, bezwaren.**	✓	De eerste quick-wins zijn gerealiseerd.	Q1 2026
Gegevensanalyse wordt toegepast. Risicogerichte en prestatiegerichte controle wordt toegepast.	🕐	Vertraging ten gevolge van een ICT-storing	**Transformatieproject - Herontwerp bedrijfsprocessen**	🕐	Analyse van de procesverbetering is afgerond. Implementatie van IST+ is momenteel gaande en zal parallel aan de nieuwe ICT-implementatie worden voortgezet.	Q2 2026
			Risicomanagementtrainingen hebben op relevante niveaus plaatsgevonden.	•••	Training begint in het derde kwartaal van 2026	Q4 2026
Processen worden met integriteit en een klantgerichte aanpak uitgevoerd.	🕐	Vertraging ten gevolge van een ICT-storing	**Werknemers zijn gecoacht in een klantgerichte mentaliteit.**	🕐	Er is een begin gemaakt met het inschakelen van expertise voor het analyseren van de huidige cultuur en het plannen en geven van training.	Q4 2026
De processen zijn afgestemd op ICT en omgekeerd. Er is Herontwerp Bedrijfsprocessen toegepast.	🕐	Vertraagd vanwege ICT-vertraging; BPR wordt nu geïntegreerd in de implementatie van nieuwe ICT.	**Gewenste status (SOLL) bedrijfsprocessen die de nieuwe ICT omvatten zijn geïmplementeerd.**	•••	Het zoeken naar expertise om werknemers en het management van de Belastingdienst de gewenste cultuur te begrijpen en hun rol daarin te trainen. Werving is van start gegaan. Dit zal gedurende de volledige uitvoeringsperiode van het project worden voortgezet.	Q1 2028

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
De Belastingdienst werkt met bijgewerkte ICT overeenkomstig een ICT-strategie. Het ICT-systeem maakt digitale transactie en interactie mogelijk. De Belastingdienst heeft toegang tot externe bestanden.	🕐	De inkoop van een nieuw ICT-systeem heeft vertraging opgelopen. Tussentijdse verbeteringen worden uitgevoerd. Het aanbestedingsproces is inmiddels gestart.	**Transformatieproject - ICT-implementatie**	🕐	Het ICT-aanbestedingsproces is momenteel aan de gang; de implementatie volgt in de loop van 2026	Q2 2026
			Er zijn tussentijdse ICT-verbeteringen (IST+) geïdentificeerd en geïmplementeerd.	↗	Alle IST+ elementen zijn gestart.	Q3 2026
			Nieuwe ICT-systemen worden geïmplementeerd.	!	Implementatie zal starten nadat het aanbestedingsproces in 2026 is afgerond.	Q1 2028
Er is een communicatiestrategie met het publiek, zowel wat betreft handhaving als klantenservice/digitalisering.	↗	In behandeling.	**Er is een communicatiestrategie opgesteld en geïmplementeerd.**	↗	Voorlichtingscampagne voor het online indienen van inkomstenbelasting is gepland; verdere campagnes gedurende het programma. Gestart in het tweede kwartaal van 2026	Q4 2027
			Klantgerichte diensten voor belastingbetalers geïmplementeerd.	↗	Noodzakelijke serviceverbeteringen identificeren en een trainingsplan opstellen; de aanbesteding is gepubliceerd.	Q4 2026
Er is regelmatige terugkoppeling van de uitvoering naar de belastingwetgeving.	•••	Deze regelmatige feedback zal in het algemene transformatieproject worden meegenomen.		•••	Begint na implementatie van de transformatie.	

Thema

ARBEIDSMARKT EN SOCIALE ZEKERHEID

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van sociaaleconomische zaken zullen resulteren in een veerkrachtige, dynamische arbeidsmarkt die verder wordt ondersteund door een betaalbaar en robuust sociaal zekerheidsstelsel dat mensen in nood bijstaat.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstelling 10 (De beroepsbevolking is bekwaam en gemotiveerd, wat leidt tot meer werkgelegenheid) en 14 (Bevorderen van mainstream duurzame ontwikkeling en veerkrachtpraktijken) en aan “Sustainable Development Goal” 1 (Beëindigen van armoede overal en in al haar vormen) en 8 (Bevorderen van aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen).

Eigenaar

Ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022

- Geïntegreerde analyse van het huidig, uitgevoerde arbeidsmarktbeleid en de huidige wet- en regelgeving.
- Onderzoek naar de duurzaamheid van het sociale zekerheidsstelsel uitgevoerd.

2024

- Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (implementatieplan) is vastgesteld. Deze agenda heeft ten doel om de geïdentificeerde verbeteringen en hervormingen in de studies naar de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid te prioriteren, schetsen en plannen. Daarbij worden de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd aangepakt.

RESULTAATKETEN

Impact

Effecten

Geplande resultaten

De arbeidsmarkt is formeel, veerkrachtig, dynamisch en inclusief.

Een beter functionerende en meer geformaliseerde arbeidsmarkt die actieve deelname stimuleert.

Een dynamische arbeidsmarkt die beantwoordt en zich aanpast aan de behoeften van de economie.

- De aanvraagprocedures voor werk- en verblijfsvergunningen worden gestroomlijnd.
- De inspectiedienst van VSA wordt adequaat gestructureerd en bemand, de wetgeving voor administratieve boetes wordt geformaliseerd en er wordt een digitaal inspectieplatform geïmplementeerd om de regelgeving en processen beter te kunnen handhaven.
- Er wordt een gestroomlijnde en eerlijke ontslagprocedure vastgesteld en geïmplementeerd.
- De uitzendbranche is beter gereguleerd door bijgewerkte en ontwikkelde wet- en regelgeving.
- Aanbevelingen om de informele economie te reguleren worden vastgesteld en uitgevoerd.
- Er wordt een werkloosheidsuitkeringsregeling ingesteld die inkomenszekerheid biedt.

Het sociale zekerheidsstelsel is duurzaam en betaalbaar en ondersteunt de mensen die dat nodig hebben, terwijl er geschikte stimulansen worden toegepast.

De algehele armoede is afgenomen en bewoners ervaren meer/betere inkomenszekerheid.

Een verbeterd, alomvattend en financieel duurzaam sociale zekerheidsstelsel.

- De werkloosheidsuitkeringsregeling met behoud van ontslagvergoeding die tot afschaffing van de cessantia zal leiden, wordt ingevoerd.
- Er wordt een vergoedingsregeling vastgesteld en uitgevoerd om de onvolledige AOV van uitkeringsgerechtigden aan te vullen.
- Werkgeversbijdragen voor ZV en OV worden gemoderniseerd om ziektepreventie te stimuleren.
- Minimumloon, financiële steun en AOV-uitkeringsregelingen worden aangepast aan de inflatie.
- Het proces van re-integratie van uitkering naar werk is geïmplementeerd en functioneert goed.
- De pensioenleeftijd wordt verhoogd naar de levensverwachting met een tussenstap naar 67 jaar als dat nodig is om de financiële houdbaarheid van het systeem te garanderen.

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
De aanvraagprocedures voor werk- en verblijfsvergunningen worden gestroomlijnd.	Deze maatregel is in uitvoering.	**De aanbevelingen van het proefproject dat de werkgroep in 2023 heeft uitgevoerd om het aanwervingsproces van buitenlandse werknemers te stroomlijnen, zijn geïmplementeerd.**		De financiering door TWO werd in oktober 2025 bevestigd. Uit de eerste gesprekken bleek dat Justitie prioriteit aan het wegwerken van de achterstand bij de aanvragen voor verblijfsvergunningen had gegeven, evenals aan het stroomlijnen van de bijbehorende processen, systemen en bestuurlijke veranderingen. Daarom was het nog niet het juiste moment om dit project te starten. In het tweede kwartaal van 2026 zal herintroductie worden besproken.	Q3 2026
		Er is een ontwerp opgesteld om de multi-ministeriële verbeteringen bij JUS, VSA, TEATT, ICT en P&O aan te pakken.		Zodra de eerste aanbevelingen zijn opgevolgd en er overeenstemming en prioritering is bereikt tussen belanghebbenden binnen de verschillende ministeries, kan implementatie van een one-stop-shop voor werk- en verblijfsvergunningen van start gaan. Om dit tot een succes te maken, moet dit resultaat als prioriteit tussen de ministeries opnieuw worden geëvalueerd. Dit overleg zal uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 plaatsvinden.	Q3 2026
		De multi-ministeriële verbeteringen bij JUS, VSA, TEATT, ICT en P&O zijn geïmplementeerd.		Zodra het ontwerp vaststaat (eerder tussenresultaat), gaat het projectteam over tot implementatie.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
De inspectiedienst van VSA wordt adequaat gestructureerd en bemand, de wetgeving voor administratieve boetes wordt geformaliseerd en er wordt een digitaal inspectieplatform geïmplementeerd om de regelgeving en processen beter te kunnen handhaven.	↗ Ondanks vertragingen in de voortzetting van de wetgevingsprocedures ten gevolge van een gebrek aan juridische technische bijstand, is dit project momenteel in uitvoering en zal het naar verwachting volgens het nieuwe vastgestelde tijdschema worden voltooid.	**Wet inzake administratieve handhaving afgerond.**	↗	Vanwege beperkte capaciteit binnen het Ministerie van Justitie (JUS), dat verantwoordelijk is voor het opstellen van het nader rapport, heeft het Ministerie van VSA een beroep op zijn eigen juridische expertise gedaan om het nader rapport op te stellen en de nodige wijzigingen in de nationale verordening aan te brengen. Het voorbereidende werk zal worden voorgelegd aan het Ministerie van Justitie voor verdere behandeling in de wetgevingsprocedure. Tegelijkertijd heeft het ministerie een inventarisatie gemaakt van de wetgeving waarop de herzieningen van invloed zijn. Naar verwachting zullen beide componenten in het tweede kwartaal van 2026 zijn afgerond, waardoor de rest van het jaar beschikbaar blijft voor de parlementaire procedure. Er is geen aanpassing van de planning noodzakelijk.	Q1 2027
		Digitaal inspectieplatform dat bestaat uit een interne procesapplicatie en een externe veldapplicatie die toegankelijk is via mobiele apparaten met een nieuwe streefdatum.	🕒	De voltooiing van dit project is nu gepland voor het vierde kwartaal van 2026 vanwege administratieve, procedurele en middelenbeperkingen waarmee de afdeling ICT (Ministerie van Algemene Zaken) te maken heeft. Planning aangepast.	Q4 2026
		Tenuitvoerlegging en handhaving van het bestuursrecht.	↗	Wanneer de wetgeving inzake administratieve handhaving wordt herzien, kunnen de landsbesluiten van IVSA om boetes op te leggen in geval van illegale tewerkstelling worden uitgevaardigd. De tijdlijn is aangepast in overeenstemming met de afronding van de landsverordening inzake administratieve boetes.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Er wordt een gestroomlijnde en eerlijke ontslagprocedure opgesteld en geïmplementeerd.	↗ Dit initiatief is in uitvoering.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid. Deze hervorming heeft prioriteit gekregen.	Q4 2024
		Ontslagcommissie opnieuw geactiveerd met communicatiecampagne.	↗	De activatie van de ontslagcommissie is voltooid. De openbare aanbesteding voor een communicatieadviseur loopt momenteel; zodra de nieuwe medewerker is aangesteld, gaat de voorlichtingscampagne van start.	Q2 2026
		Ontwerpwetgeving met herzieningen om de ontslagprocedure te verbeteren is voltooid.	🕒	Dit project is onlangs van start gegaan vanwege de vertraging bij de bevestiging van de financiering door TWO. De openbare aanbesteding voor het inhuren van juridisch-technische expertise is momenteel gaande en zal naar verwachting in april van start gaan. De tijdlijn voor het opstellen van wetgeving is bijgesteld naar het derde kwartaal van 2026.	Q3 2026
		Herziene wetgeving om ontslagprocedures te verbeteren zijn goedgekeurd en vastgesteld.	🕒	Gezien de genoemde vertraging bij de financiering verwachten wij dat de beoordeling door de SER in het eerste kwartaal van 2027 zal zijn afgerond en dan al bij de Raad van Advies zal liggen of op weg daarheen zal zijn.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Herziene wetgeving ter verbetering van ontslagprocedures met bijbehorende communicatie geïmplementeerd.	•••	Zodra de wetgeving is aangenomen, zal deze met hulp van communicatie-experts als onderdeel van de voorlichtingscampagne worden geïmplementeerd. Gezien de aangepaste tijdlijn van dit project, beseffen wij dat deze activiteit buiten de huidige tijdlijn van de 'onderlinge regeling' zal vallen.	Q1 2027
De uitzendbranche is beter gereguleerd door bijgewerkte en ontwikkelde wet- en regelgeving, enz.	↗ Dit initiatief is in uitvoering.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid.	Q4 2024
		Studie over uitzendbureaus, resulterend in aanbevelingen voor wetsaanpassingen.	✓	Het eerste ontwerpverslag met bevindingen en aanbevelingen werd in september 2025 tijdig ontvangen. De bevindingen waren uitgebreider en de aanbevelingen ingrijpender dan verwacht, waardoor aanvullend overleg noodzakelijk was, onder meer met de Minister van VSA in januari 2026. Er is inmiddels een beleidsbesluit genomen over de volgende stappen in de wetshervorming. De adviseurs werken momenteel aan het wetgevingscomponent van het project. Gezien dit en de bestaande wetgevingsachterstand is er extra tijd nodig.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Wet op de uitzendbureaus geactualiseerd (2026).	↗	Het besluit over de wets- en beleidsaanpassingen is genomen en er wordt momenteel aan het wetgevingscomponent van het project gewerkt. Met het oog op een nieuwe deadline is tijdig een verzoek ingediend om de einddatum van de financiële bijdrage tot 31 december 2026 te verlengen. Wij wachten op de bevestiging van de verlenging.	Q4 2026
Er wordt een werkloosheidsuitkeringsregeling ingesteld die inkomenszekerheid biedt.	↗ De volgende stappen van dit initiatief worden momenteel gestructureerd.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid. Deze hervorming heeft prioriteit gekregen.	Q4 2024
		Parameters voor werkloosheidsuitkeringsregeling in overleg met sociale partners opgesteld en wetgeving voorbereid.	🕒	De openbare aanbesteding voor de projectmanager werd in november 2025 uitgeschreven, maar er zijn geen offertes binnengekomen. Er wordt momenteel een nieuwe aanbesteding uitgeschreven voor een breder publiek. Vanwege deze vertraging zal dit project waarschijnlijk in de volgende agenda moeten worden uitgesteld.	Q1 2027
		Wetgeving voor werkloosheidsuitkeringsregeling goedgekeurd en vastgesteld.	•••	Zodra de wetgeving in overleg met de sociale partners is opgesteld, zal deze ter formele goedkeuring aan de wetgever worden voorgelegd. De deadline is in overeenstemming met het einde van de Onderlinge Regeling gebracht.	Q2 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Fonds voor werkloosheidsuitkeringen opgericht en regeling uitgevoerd door uitvoeringsagentschap.	•••	Terwijl de ontwerpwetgeving ter goedkeuring wordt voorgelegd, zal de ontwikkeling van het implementatieplan van start gaan. De uitvoering van de werkloosheidsregeling kan niet worden gerealiseerd tegen het einde van de Onderlinge Regeling. Het te leveren product werd dienovereenkomstig aangepast.	Q2 2027
Er wordt een vergoedingsregeling vastgesteld en uitgevoerd om de onvolledige AOV van uitkeringsgerechtigden aan te vullen.	Ondanks de vertraging is het tijdschema aangepast om meer tijd voor het wetgevingsproces vrij te maken.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid. Deze hervorming heeft prioriteit gekregen.	Q4 2024
		Verordeningen (LB-Ham) om de financiele steun te verhogen en het maximum voor gepensioneerden af te schaffen vastgesteld & uitgevoerd.		De beoordeling van de gewijzigde ontwerpwetgeving (nationale verordening) ter aanpassing van de voorwaarden voor het verlenen van steun aan gepensioneerden heeft tot aanzienlijke opmerkingen geleid. Daarom moet de aanpak van de wijziging volledig worden herzien. Hiervoor zijn technische expertise en extra tijd nodig om het beoogde resultaat te bereiken.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Werkgeversbijdragen voor ZV en OV worden gemoderniseerd om ziektepreventie te stimuleren.	•••	Dit initiatief kreeg geen prioriteit als onderdeel van de uitvoeringshervormingsagenda.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid. Deze specifieke hervorming kreeg echter geen prioriteit. Daarom zal deze hervorming de komende jaren niet worden voortgezet.	Q4 2024
Minimumloon, financiële steun en AOV-uitkeringsregelingen worden aangepast aan de inflatie.	↗	Dit initiatief is in uitvoering.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid. Deze hervorming heeft prioriteit gekregen.	Q4 2024
			Wetgeving (landsverordening) voor aanpassing van financiële steun inclusief automatische indexering vastgesteld.	↗	Ontwerpregelgeving doorloopt momenteel het goedkeuringsproces.	Q1 2027
Het proces van re-integratie van uitkering naar werk is geïmplementeerd en functioneert goed.	•••	Dit initiatief kreeg geen prioriteit als onderdeel van de uitvoeringshervormingsagenda.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid. Deze specifieke hervorming kreeg echter geen prioriteit. Aspecten van deze hervorming worden door het ministerie van VSA geïmplementeerd en zullen in het werkloosheidsuitkeringsstelsel worden aangepakt.	Q4 2024

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
De pensioenleeftijd wordt verhoogd naar de levensverwachting met een tussenstap naar 67 jaar als dat nodig is om de financiële houdbaarheid van het systeem te garanderen.	↗ Het actieplan wordt momenteel vooraf goedgekeurd.	**Een integrale sociaaleconomische hervormingsagenda (uitvoeringsplan) om de verbeteringshervormingen geïdentificeerd in de Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheidsstudies te prioriteren, te schetsen en te plannen, met aandacht voor de informele economie en de verhoging van de pensioenleeftijd.**	✓	De geïntegreerde sociaaleconomische hervormingsagenda, samen met een uitvoeringsplan voor hervormingen die prioriteit hebben gekregen, werd in december 2024 voltooid. Deze hervorming heeft prioriteit gekregen.	Q4 2024
		De statistische basis en het indexeringsbeleid worden in overleg met de sociale partners opgesteld en er wordt wetgeving voorbereid.	↗	Momenteel wordt gezocht naar de technische expertise die voor de statistische beoordeling nodig is.	Q4 2026
		Wetgeving voor automatische indexering van AOV-leeftijd aan levensverwachting wordt goedgekeurd en vastgesteld.	•••	De ontwerpwetgeving zal in overleg met de sociale partners worden afgerond. In afwachting van financiering door de TWO werden de tijdlijn en de te leveren producten aangepast om in overeenstemming te komen met het einde van de Onderlinge Regeling.	Q1 2027
Inzicht in armoedegrens en sociaal minimum als input voor verbeterde beleidsvorming en evaluatie van de effectiviteit van hervormingen.	🕒 Dit initiatief is onlangs van start gegaan.	**Onderzoek naar armoedegrens en sociaal minimuminkomen afgerond.**	🕒	De betrokkenheid van de onderzoekers duurt voort. Het project gaat in april 2026 van start, de onderzoekers arriveren in juni 2026. Volgens de huidige planning zal het onderzoek naar verwachting in het derde kwartaal van 2026 worden afgerond.	Q3 2026

Thema

ECONOMIE

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van de economie beogen een veerkrachtige, dynamische en weerbare economie tot stand te brengen.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstelling 8 (Het milieu is veilig, beschermd en goed bestuurd) en 12 (Een efficiënt regelgevend kader voor lokale bedrijven is gekoppeld aan een transparante, brede en beleidsmatige omgeving voor investeringen) en aan “Sustainable Development Goal” 8 (Bevorderen van aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen).

Eigenaar

Ministerie van Toerisme, Economische Zaken, Vervoer en Telecommunicatie, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022
- Onderzoek gedaan naar het investeringsklimaat en het stimuleren van ondernemerschap in Sint Maarten.
- Verbeterde toegang van de Inspectie Volksgezondheid, Sociale Zaken en Arbeid (IVSA) tot bedrijfsinformatie in het CRM-systeem (Customer Relationship Management). IVSA kan nu efficiënter functioneren met directe toegang tot informatie van de afdeling arbeid.

2024
- Ontwerp van administratieve handhavingswetgeving voltooid en in de goedkeuringsprocedure.

2025
- Plan van aanpak voor opschalingsonderzoek in de landbouw.
- Haalbaarheidsstudie voor een drijvende boerderij.

RESULTAATKETEN

Impact

Het bevorderen van inclusieve en duurzame economische ontwikkeling.

Effecten

- Toegankelijker en aantrekkelijker ondernemingsklimaat voor lokale ondernemers en investeerders.
- Meer hoogwaardige werkgelegenheid.
- Meer schakels toegevoegd aan bestaande waardeketens in de economie van Sint Maarten.
- Een evenwichtigere mix van buitenlandse en lokale investeerders in nieuwe investeringsprojecten.
- Economische groei vindt plaats binnen de grenzen van de draagkracht van Sint Maarten.
- Hogere overheidsinkomsten door betere toewijzing van grond.
- Verbeterde diensten van de overheidsdienst Domeinbeheer.

Planned Results

- Alle licentie- en vergunningsprocedures van TEATT zijn gecentraliseerd en gedigitaliseerd.
- Duidelijk online procesoverzicht voor startende ondernemers.
- Bedrijfsincubator(en) gerealiseerd.
- Opstart-/opschalingsbeleid.
- De toegang tot kennis en vaardigheden voor ondernemers is verbeterd.
- Afstemming tussen de behoeften van ondernemers en de capaciteiten van de beroepsbevolking.
- Meer samenwerking tussen TEATT, VROMI en Fiscale Zaken.
- Er wordt een belastingprikkel voor lokale ondernemers ontwikkeld.
- Toegang tot financieringsprogramma's voor de landbouw en mogelijke andere sectoren is opgezet.
- Inzicht in draagkracht.
- Toeristische satellietrekening.
- Beleid inzake grondprijzen en toewijzing van grond geïmplementeerd.
- Ruimtelijke ontwikkelingsstrategie ontwikkeld.
- Geoptimaliseerde administratie "Domeinbeheer".
- Landuitgifte en grondprijsbeleid ingevoerd.
- Ruimtelijke Economische Strategie (SES) ontwikkeld.
- De achterstand wegwerken bij de overheidsdienst Domeinbeheer.

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Alle licentie- en vergunnings-procedures van TEATT zijn gecentraliseerd en gedigitali-seerd.	↗	De gecontracteerde uitvoerende partij voert de activiteiten uit zoals in de opdracht is beschreven. De rol bestaat erin de overeengekomen resultaten te leveren in overeenstem-ming met de voorwaarden van de opdrachten het algemene E6 plan van aanpak.	**Bijgewerkte Vergunningenverordening.**	↗	Het geselecteerde team voert de gap-ana-lyse en de organisatiebeoordeling uit. De bevindingen en aanbevelingen zullen in de derde week van maart worden voorgelegd aan het Ministerie van TEATT, waarna de herziening van bepaalde wetgeving en ver-gunningen van start gaat. Project verloopt volgens planning, zonder vertraging.	Q1 2027
			Verzoek om subsidie voor het inhuren van projectmanagers om het werkplan en/of programmaplan af te ronden en uit te voeren.	🕒	Het verzoek om ondersteuning is verwerkt. De ondersteuning wordt verzorgd door RVO. De formele goedkeuringsprocedure in Nederland is nog gaande en duurt langer dan verwacht.	Q3 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Duidelijk online procesoverzicht voor startende ondernemers.	↗	Ondanks de vertraging ten gevolge van het gebrek aan capaciteit bij de Afdeling Juridische Zaken voor het ondertekenen van de overeenkomsten, is het project van start gegaan.	**Verzoek om subsidie voor het inhuren van projectmanagers om het werkplan en/of programmaplan af te ronden en uit te voeren.**	•••	Het project heeft tot doel het vergunning- en bedrijfsregistratiesysteem te optimaliseren en te moderniseren door naleving van de regelgeving te waarborgen, werkprocessen te stroomlijnen en volledig digitale aanvragen, verlengingen en betalingen mogelijk te maken. Een gecentraliseerd platform biedt ondernemers een volledig overzicht van de registratiestappen, vereiste documenten en moratoria, en ondersteunt tegelijkertijd de digitalisering van de Kamer van Koophandel. Dit omvat het bijwerken en actualiseren van het register van partijen, het waarborgen van de online beschikbaarheid van informatie en het omzetten van papieren ondernemersgegevens naar digitale formaten. Het Referentiekader is gepubliceerd en de indieningstermijn is verstreken. Het was erg moeilijk om partijen te bewegen om op de vorige oproep te reageren, het team heeft nu echter eindelijk voldoende voorstellen ontvangen. Het team is momenteel bezig met het beoordelen van de voorstellen om een geschikte partij te selecteren.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Bedrijfsincubator(en) gerealiseerd.	↗	Ondanks de vertraging ten gevolge van de goedkeuring van de projectmanager, hebben de Afdeling ETT en RVO gezamenlijk het project besproken om het in Q4 2025 van start te laten gaan.	**Verzoek om subsidie voor het inhuren van projectmanagers om het werkplan en/of programmaplan af te ronden en uit te voeren.**	🕐	De referentiekaders voor het onderzoek naar de vorming van een investeringspromotiebureau (IPA) zijn in september 2025 gepubliceerd en door de Afdeling ETT en RVO geëvalueerd. Vanwege capaciteitsbeperkingen binnen de Afdeling Juridische Zaken van het Ministerie van TEATT is de overeenkomst met het geselecteerde team nog niet ondertekend. Dit is momenteel een bredere kwestie die meerdere afdelingen op Sint Maarten raakt. Deze uitdagingen zijn aan de geselecteerde partij, die in afwachting is van de formalisering en ondertekening van de overeenkomst, gecommuniceerd. In de tussentijd is het team, op basis van onderlinge afspraken over de te leveren resultaten, al aan de slag gegaan om ervoor te zorgen dat interne capaciteitsbeperkingen geen negatieve invloed op de voortgang, de kwaliteit of de planning van het onderzoek hebben.	Q4 2026
Opstart-/opschalingsbeleid.	↗	Er worden besprekingen gevoerd met het ministerie van TEATT over het opzetten van een bureaucratieonderzoek en toegang tot financiering voor ondernemers in plaats van leningprogramma's.	**Assistentie voor ondernemers om toegang tot andere financiële instrumenten dan leningen te krijgen en onderzoek naar de economische impact van bureaucratie door de overheid.**	↗	De referentiekaders voor de evaluaties van de toegang tot financiering voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) zijn gepubliceerd en de aanbestedingsprocedure is gestart. Er wordt gewacht op een beslissing van de minister om de bureaucratie binnen TEATT en de economische gevolgen daarvan aan te pakken.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
					De referentiekaders voor de evaluaties van de toegang tot financiering voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) zijn gepubliceerd en de aanbestedingsprocedure is gestart. Na de evaluatie van de voorstellen is een partij, die momenteel op de overeenkomst wacht, geselecteerd. De afhandeling hiervan is vertraagd door de Afdeling Juridische Zaken vanwege capaciteitsbeperkingen, zoals vermeld in de vorige maatregel. Om de overeengekomen op te leveren resultaten binnen de vastgestelde termijn te realiseren, is de geselecteerde partij al met haar werkzaamheden begonnen. Er wordt gewacht op een beslissing van de minister om de bureaucratie binnen TEATT en de economische gevolgen daarvan aan te pakken.	Q1 2026
De toegang tot kennis en vaardigheden voor ondernemers is verbeterd.	Ondanks uitdagingen met begrotingswijzigingen die enige vertraging hebben veroorzaakt, zijn de uitvoerende partijen, de Afdeling ETT en RVO, gezamenlijk begonnen met alle voorbereidende werkzaamheden om het project van start te laten gaan.		**Het geavanceerde onderwijsprogramma is opgesteld en wacht op goedkeuring van de minister.**	↗	Het project ging in november 2025 van start. Tot op heden zijn er vier verschillende trainingen gegeven, waaraan in totaal 32 deelnemers hebben deelgenomen.	Q4 2025
Afstemming tussen de behoeften van ondernemers en de capaciteiten van de beroepsbevolking.	•••	Er zijn andere prioriteiten vastgesteld.				
Meer samenwerking tussen TEATT, VROMI en Fiscale Zaken.	•••	Er zijn andere prioriteiten vastgesteld.				

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Er wordt een belastingprikkel voor lokale ondernemers ontwikkeld.	•••	Er zijn nog andere prioriteiten vastgesteld en belastingprikkels voor lokale ondernemers zullen één van de onderwerpen van de Strategische Economische Workshop uitmaken, die in Q1 2026 zal plaatsvinden.				
Toegang tot financieringsprogramma's voor de landbouw en mogelijke andere sectoren is opgezet.	↗	Er is een plan van aanpak voor landbouwonderzoek ontwikkeld en goedgekeurd, dat heeft geleid tot een proefprogramma dat in mei 2025 van start is gegaan. De besprekingen over het Agri-kredietinstrument zijn afgerond en de eerste training vond in het derde kwartaal van 2025 plaats met 19 deelnemers en inmiddels is de tweede training van start gegaan met 16 deelnemers. Daarnaast werd in januari 2025 een haalbaarheidsstudie voor een drijvende boerderij afgerond in Sint Maarten, waarvan het eindrapport in Q2 werd voltooid.	**Agri-Proefproject.**	↗	De geselecteerde partij heeft de overeenkomst inmiddels ontvangen en de planning is van start gegaan.	Q4 2026
			Stimulering van investeringen in de landbouwsector door samenwerking met Qredits.	↗	Het project ter stimulering van investeringen in de landbouwsector ging officieel van start op 3 juli 2025, met de Agricultural Business Academy voor boeren en vissers. De eerste cursus werd op 12 september 2025 met een certificaatceremonie afgesloten. Het tweede initiatief van de Agricultual Business Academy staat voor oktober 2025 gepland. Het project is nog gaande en voldoet met succes aan de interne deadlines.	Q2 2025
			Haalbaarheidsrapport.	✓	Het haalbaarheidsonderzoek voor de realisatie van een drijvende boerderij is uitgevoerd, maar er moet nog een duurzaam business plan worden ontwikkeld en er moeten nog een aantal aanvullende vragen worden beantwoord om te bepalen wat de juiste volgende stappen zijn. Als gevolg hiervan is de tijdlijn aangepast.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Inzicht in draagkracht.	↗	De discussie heeft plaatsgevonden met de Secretaris-Generaal, de Projectmanager en de TWO, en er is vastgesteld dat een onderzoek naar de economische draagkracht nodig is om Sint Maarten te begeleiden bij het bepalen van de juiste strategische koers. Dit zal worden gecombineerd met de workshop over economische strategische ontwikkeling.	**Subsidie aanvragen voor het uitvoeren van een Economisch Draagvermogen en Economisch Strategisch Ontwikkelings-plan.**	↗	Het plan van aanpak voor de workshop over de Economische Strategische Ontwikkeling is goedgekeurd door TWO. De workshop- en overlegweek vond plaats op Sint Maarten van 2 tot en met 6 februari 2026, met dagelijks ongeveer 90 tot 120 deelnemers. Er zal een samenvattend verslag van de workshop worden gedeeld met de deelnemers, waarna er gesprekken zullen plaatsvinden met belanghebbenden die interesse hebben getoond in verder overleg met het team van experts. In het strategisch plan zal een overzicht worden opgenomen van relevante rapporten en de belangrijkste onderwerpen die tijdens de workshop aan bod zijn gekomen, waaronder de noodzaak van een onderzoek naar de economische draagkracht, regionale samenwerkingsverbanden en sectorale studies ter ondersteuning van de economische ontwikkeling. Alle relevante input zal in het proces voor de ontwikkeling van het Strategisch Economisch Plan worden meegenomen. Meer informatie over het proces zal in het derde kwartaal van 2026 bekend worden gemaakt. Er worden voorstellen opgesteld, die ter goedkeuring naar TWO zullen worden gestuurd.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Beleid inzake grondprijzen en toewijzing van grond geïmplementeerd.	↗	Het plan van aanpak is goedgekeurd. Hoewel er door verschillende factoren vertraging is opgetreden bij de uitvoering van het plan, wordt nog steeds verwacht dat het Beleid inzake Grondtoewijzing en Grondprijzen tijdig zal worden afgerond en geïmplementeerd. Eerst wordt het beleid inzake de toewijzing van grond opgesteld, daarna volgt het beleid inzake de grondprijzen.	**Betrokkenheid van belanghebbenden bij het beleid inzake grondtoewijzing en grondprijzen**	↗	De projectmanager is aangesteld en het project is van start gegaan. In april 2026 vinden er bijeenkomsten met belanghebbenden plaats.	Q2 2026
			Ontwerpbeleid inzake grondtoewijzing en grondprijzen	↗	De beleidsontwerpen zullen in het derde kwartaal van 2026 worden afgerond, nadat de overlegbijeenkomsten met belanghebbenden zijn afgerond.	Q3 2026
Ruimtelijke ontwikkelingsstrategie ontwikkeld.	↗	Het plan van aanpak is goedgekeurd. Hoewel er door verschillende factoren vertraging is opgetreden bij de uitvoering van het plan, wordt nog steeds verwacht dat de Ruimtelijke Economische Strategie tijdig zal worden afgerond en geïmplementeerd.	**Identificatie en analyse van belangrijke trends tot 2040, met de nadruk op ruimtelijke impact.**	↗	Overeenkomst voor aanstelling van de projectmanager wordt momenteel afgerond. Project gaat naar verwachting in maart 2026 van start. Trendanalyse gaat in het tweede kwartaal van 2026 van start.	Q2 2026
			Betrokkenheid van belanghebbenden bij de Ruimtelijke Economische Strategie (RES)	↗	Na de trendanalyse zal de betrokkenheid van de belanghebbenden van start gaan.	Q3 2026
Het wegwerken van de achterstand bij de Afdeling Domeinbeheer.	↗	Het plan van aanpak is goedgekeurd. Hoewel er door verschillende factoren vertraging is opgetreden bij de uitvoering van het plan, wordt nog steeds verwacht dat de achterstand bij het Afdeling Domeinbeheer zal worden weggewerkt en het project zal worden voltooid.	**Ontwerpwerkplan met daarin een strategie voor de achterstand en de benodigde middelen**	↗	De projectmanager is aangesteld en het project is van start gegaan. Op schema.	Q2 2026
Eén geactualiseerd bestemmingsplan voor Sint Maarten.	•••	Het plan van aanpak is goedgekeurd.	**Een bijgewerkt bestemmingsplan voor Sint Maarten opstellen en afronden.**	•••	Het plan van aanpak is goedgekeurd en zal nu ten uitvoer worden gebracht.	Q1 2027

Thema

ZORG

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van zorg beogen: 1) Covid-19 te controleren en te beheren; 2) de continuïteit van acute zorg te waarborgen; 3) de zorg efficiënt te organiseren en een robuust en betaalbaar gezondheidszorgsysteem te realiseren.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstelling 6 (Er is voldoende hoogwaardige gezondheidszorg) en 7 (De bevolking is lichamelijk en geestelijk gezond) en aan “Sustainable Development Goal” 3 (Verzekeren van een goede gezondheid en promoten van welzijn voor alle leeftijden).

Eigenaar

Ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022

- Apothekersinformatiesysteem geïmplementeerd in alle apotheken.
- Ontwerp Landsverordening (LV) en Landsbesluit houdende Algemene Maatregelen van Bestuur (LB-Ham) voor Algemene Zorgverzekering voltooid.
- Nationaal klinisch protocol ontwikkeld voor eerstelijnszorgmanagement van mensen met een hoog risico op hart- en vaatziekten.

2023

- Onderzoeken uitgevoerd naar de efficiëntie (inclusief financiering) en effectiviteit van de gezondheidszorg. De opvolging van deze onderzoeken, met inbegrip van het financiële prognosemodel, scenario’s voor de uitvoerende instantie, werd opgenomen in het ontwerp voor een Landsverordening en een Landsbesluit.
- Fase I van de wetswijziging voor het farmaceutische kostenbeheersingsprogramma: leidde tot miljoenen besparingen op medicatie.
- Technische briefings over de LV en LB-Ham voor de Algemene Zorgverzekering (AZV) voor de SER, Raad voor de Volksgezondheid (RVZ), Adviesraad (RVA), Parlement, Commissie voor de Vereniging van Ambtenaren (CCSU), tripartiet overleg gehouden.
- Enquête naar de percepties in de gemeenschap over de financiering van de gezondheidszorg, hervormingen in de gezondheidszorg en universele zorgverzekering uitgevoerd.

2024

- Huisartsinformatiesysteem bij 9 praktijken geïmplementeerd.

2025

- Geüpdatet financieel model voor gezondheidszorg.

RESULTAATKETEN

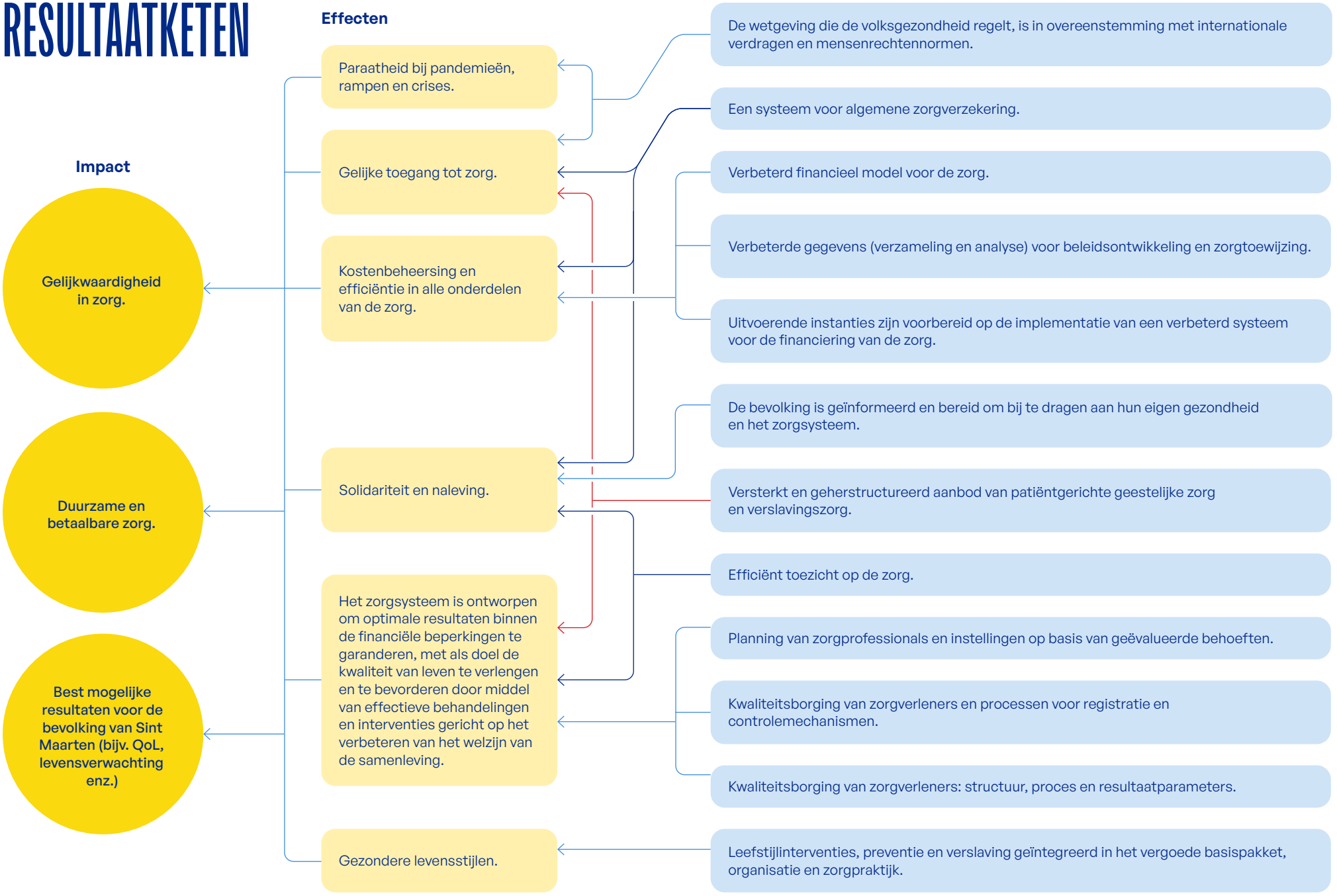

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
De wetgeving die de volksgezondheid regelt, is in overeenstemming met internationale verdragen en mensenrechtennormen.	↗ Tot september 2025 werden op rijksniveau, met ondersteuning van VNG-I, wetgevingsproducten voor de Verordeningen Volksgezondheid en Geestelijke Gezondheid opgesteld. TWO heeft ingestemd met voortzetting van het gezamenlijke wetgevingsontwerpproces en Aruba neemt het voortouw bij het indienen van het verzoek. De Kaderwet Geestelijke Gezondheid zal in het eerste kwartaal van 2026 worden afgerond. Financiering van de lokale implementatie op Sint Maarten zal bij TWO worden aangevraagd via een herschikking van het budget van het bestaande project voor geestelijke gezondheidszorg. Het IVSA-project is van start gegaan en de startnotitie wordt momenteel opgesteld.	**Verordening volksgezondheid.**	↗ De drie landen zijn de Verordening volksgezondheid aan het actualiseren met de nadruk op paraatheid voor pandemieën en mensenrechten. Het proces begon met de goedkeuring van de startnotitie door de Minister van VSA, gevolgd door de ontwikkeling van ontwerpwetgevingsproducten. Deze ontwerpen zijn nu afgerond en zullen aan de adviesraden worden voorgelegd zodra het project weer van start gaat. TWO heeft toegezegd de gezamenlijke projectstructuur en de leiding van de werkgroep te blijven ondersteunen, Aruba wacht op verdere instructies van TWO om verder te gaan.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Bijgewerkte wetgeving voor geestelijke gezondheid.	↗	Het Plan van Aanpak is goedgekeurd. Het ontwerp voor de kaderwet inzake geestelijke gezondheidszorg wordt momenteel opgesteld, waarbij de vier landen zijn overeengekomen om na voltooiing ervan te volgen. Het proces begon met de goedkeuring van het Plan van Aanpak door de Ministerraad (MR), gevolgd door de goedkeuring van de startnotitie door de Minister van VSA. Zodra de ontwerpwetgeving volledig is uitgewerkt, wordt deze door de adviesraden beoordeeld voordat deze ter definitieve goedkeuring aan het Parlement wordt voorgelegd. VNG-I financiering liep eind september 2025 af. VWS heeft een verlenging gefinancierd in afwachting van de goedkeuring van de kaderwet (verwacht in het eerste kwartaal van 2026). Wij zullen voorstellen om de lokale implementatie te financieren in het kader van het bestaande TWO-project voor geestelijke gezondheidszorg, door middel van een verzoek tot herverdeling van middelen.	Q4 2026
		Herziene wetgeving Inspectie VSA (IVSA).	↗	Het Plan van Aanpak en de startnotitie zijn goedgekeurd en de ontwerpwetgevingsproducten zijn door JZ&W, CPH en SER ontwikkeld en beoordeeld. De versie na SER is goedgekeurd door COM. De volgende stap is een verzoek om spoedeisend advies aan de Raad van Advies, waarna de wetgeving ter definitieve goedkeuring naar het parlement gaat.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Een systeem voor algemene zorgverzekering.	De Landsverordening en het Landsbesluit, inclusief de memorie van toelichtingen bij de GHI, vorderen gestaag en de geplande invoeringsdatum is 1 januari 2027. Onlangs werd een belangrijke mijlpaal bereikt met het ontvangen van een positief advies van de Sociaal-Economische Raad (SER). Dit was de eerste keer dat zij een dergelijke goedkeuring gaven, hoewel er wel enkele aanbevelingen ter overweging bij werden gevoegd. De overkoepelende ambitie is om de wetgeving tegen Q2 2026 door het Parlement te laten beoordelen en goedkeuren.	**Goedgekeurde Landsverordening en Besluiten (LV/LB-Ham) voor de SAAHA (Wet inzake Duurzame Betaalbare Toegang tot Gezondheidszorg, voorheen GHI).**	Het Plan van Aanpak en de startnotitie zijn goedgekeurd en de ontwerpwetgevingsproducten zijn door JZ&W, CPH en SER ontwikkeld en beoordeeld. De versie na SER is goedgekeurd door COM. De volgende stap is een verzoek om spoedeisend advies aan de Raad van Advies, waarna de wetgeving ter definitieve goedkeuring naar het parlement gaat.	Q2 2026
		GHI geïmplementeerd	De invoering van GHI staat momenteel gepland voor 1 januari 2027. Dit hangt in hoge mate af van de goedkeuring van de wetgeving door het parlement, die gepland staat voor het tweede kwartaal van 2027.	Q1 2027
Verbeterd financieel model voor de zorg.	Het financiële model is onlangs bijgewerkt, wat bevestigt dat SAAHA duurzamer en betaalbaarder blijft dan het Business-as-Usual-scenario, hoewel het verschil voor de overheid nu kleiner is door de implementatie van enkele maatregelen die eerder waren gepland. Omdat de output van het financiële model complex en niet eenvoudig te interpreteren is, zullen er inspanningen worden geleverd om de resultaten in een begrijpelijker formaat te presenteren. De afronding van het rapport hangt af van dit bijgewerkte model. Juridische Zaken en Wetgeving (JZ&W) heeft de ontwerpen beoordeeld waarin het advies van de Raad van Advies is geïntegreerd in de wetgevingsproducten van het PCCP fase 2.	**Geactualiseerd financieel model voor de zorg.**	Het financiële model voor de wetgevingsproducten is gebaseerd op de versie van oktober 2022, waarin de bijgewerkte gegevens van de daaropvolgende jaren zijn verwerkt. Vragen over eerdere aannames zijn opgelost en door de toevoeging van gegevens uit 2023 is het model verder verfijnd.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Verslag over de optimalisatie van de zorgfinanciën.	↗	Het rapport over de optimalisatie van de gezondheidsfinanciën begon met de voltooide stappen voor het identificeren van verbeterpunten in de gezondheidsuitgaven en het vaststellen van aanvullende bronnen voor de financiering van het gezondheidszorgstelsel. Momenteel wordt het ontwerpverslag opgesteld en beoordeeld door de Minister van VSA, de Ministerraad (COM) en SZV. Het eindrapport moet nog worden herzien door SZV en VSA voordat het kan worden afgerond.	Q4 2025
		Wetswijzigingen Fase 2 van het Programma Beheersing Farmaceutische Kosten.	↗	Er zijn verschillende belangrijke stappen gezet, waaronder de beoordeling en goedkeuring van het plan van aanpak voor de uitvoering van PCCP fase 2 door TWO, de goedkeuring van het plan van aanpak door de Ministerraad, de goedkeuring van de startnota door de Minister van VSA, de opstelling van ontwerpwetgeving en de beoordeling door adviesraden. Het advies van de Raad van Advies is opgenomen in de wetgevingsproducten voor Fase 2 van het Project Beheersing Farmaceutische Kosten (PBFK). De herziene ontwerpen en het ondersteunende rapport zijn ter beoordeling voorgelegd aan Juridische Zaken en Wetgeving (JZ&W). Het project bevindt zich nu in de laatste wetgevingsfase, waarbij de producten ter goedkeuring aan de Ministerraad worden voorgelegd.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Verbeterde gegevens (verzameling en analyse) voor beleidsontwikkeling en zorgtoewijzing.	↗	Er lopen momenteel verschillende projecten om het verzamelen en analyseren van gegevens te verbeteren.	**Implementatie van een zorginformatie-beheersysteem.**	↗	Het Plan van Aanpak is afgerond. De implementatie van het gezondheidsinformatiesysteem verloopt volgens plan en ligt nog steeds op schema om in Q1 2027 te worden voltooid. Dit omvat de invoering van het huisartseninformatiesysteem, de Gezondheidszorgbus, het Gezondheids-identificatienummer en het algemene beheersysteem.	Q1 2027
Uitvoerende instanties zijn voorbereid op de implementatie van een verbeterd systeem voor de financiering van de zorg.	!	De resterende activiteiten voor de implementatie van GHI omvatten het opzetten van gegevensuitwisseling tussen de Census (Burgerlijke Stand), SZV en de Belastingdienst, het starten van voorbereidingen door de uitvoerende organisaties en het afronden van deze voorbereidingen. Deze stappen lopen momenteel echter vertraging op, aangezien de wetgeving inzake GHI nog steeds door de Sociaal-Economische Raad (SER) wordt bestudeerd. Deze vertraging heeft gevolgen voor alle initiatieven die verband houden met de wetgeving, waardoor de voortgang ervan afhankelijk is van de voltooiing ervan.	**Uitvoerende instanties zijn voorbereid op de implementatie van GHI.**	🕒	De voorbereiding van uitvoerende organisaties voor de implementatie van GHI wacht op de goedkeuring van de verordening en besluiten door het Parlement voordat de formele activiteiten kunnen beginnen. Er is een gap-analyse uitgevoerd bij de Census (Burgerlijke Stand), SZV en de Belastingdienst, en er is een plan ontwikkeld voor het delen van gegevens tussen deze instanties. De daadwerkelijke gegevensuitwisseling en de daaropvolgende voorbereidende activiteiten hebben echter vertraging opgelopen in afwachting van besluiten en vanwege de nog te beoordelen wetgeving door de SER. Zodra de goedkeuringen zijn verkregen, zullen de uitvoerende organisaties beginnen met de voorbereidingen en deze afronden om ervoor te zorgen dat alles klaar is voor de implementatie van de GHI.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
De bevolking is geïnformeerd en bereid om bij te dragen aan hun eigen gezondheid en het zorgsysteem.	↗ Ondanks de vertraging zijn de meeste activiteiten voor fase één voltooid; de volledige voltooiing wacht echter op de goedkeuring van de financiering door de TWO. De overgang naar de tweede fase van de bewustmakingscampagne van de SAAHA vereist ook goedkeuring van de verordening en besluiten door het Parlement. De bewustmakings-campagne voor levensstijl, preventie en verslavingspreventie zal worden voortgezet na de preventieproef en de implementatie van het strategisch plan voor geestelijke gezondheids-zorg.	**Publieke voorlichtingscampagne over GHI.**	↗ De campagnestrategie is goedgekeurd door de Minister van VSA en SZV, er is een kennispartner gecontracteerd en fase 1 van het onderzoek is afgerond. Er is campag-nemateriaal ontworpen en de campagne is opgesplitst in twee delen: een algemeen deel over de financiering van de gezond-heidszorg en solidariteit, dat onmiddellijk van start kan gaan, en een specifiek deel over de GHI, dat afhankelijk is van de goedkeuring van de definitieve verordening en het besluit door het Parlement. Het materiaal wordt momenteel goedgekeurd door de Minister van VSA, de Ministerraad en SZV. Zodra de campagneactiviteiten zijn goedgekeurd en financieel zijn afgewikkeld door de TWO, gaan ze van start. Voor de overgang naar fase 2 van de campagne is de formele goedkeuring van de verordening en de besluiten door het Parlement vereist.	Q1 2027
		Publieke bewustzijnscampagne voor leefstijlinterventies, preventie en verslaving.	↗ De publieke bewustmakingscampagne voor levensstijl, preventie en verslavings-preventie verloopt volgens plan. Het proces wordt afgesloten met een monitoringrap-port om de effectiviteit van de campagne te evalueren.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Versterkt en geherstructureerd aanbod van patiëntgerichte geestelijke zorg en verslavingszorg.	✓	Dit project is geïntegreerd met het NRPB-project, het 4 landenoverleg en lokale initiatieven.	**Uitvoering van het Nationaal Strategisch Plan Geestelijke Zorg.**	✓	Het Nationaal Strategisch Plan voor Geestelijke Gezondheid werd in december 2025 afgerond, in januari goedgekeurd door de Minister van VSA en stond in het eerste kwartaal van 2027 op de COM agenda. Het proces begon met de goedkeuring van het Plan van Aanpak door de Ministerraad, gevolgd door de ontwikkeling van het Referentiekader (RK) en de aanstelling van een projectmanager, die inmiddels zijn afgerond. Vervolgens wordt het implementatieplan opgesteld, waarbij alle belanghebbenden worden betrokken.	Q4 2025
			Implementatieplan voor geestelijke gezondheidszorg goedgekeurd.	↗	Er zal een implementatieplan worden opgesteld, waarbij andere ministeries en lokale belanghebbenden zullen worden betrokken.	Q3 2026
			Belanghebbenden geestelijke gezondheidszorg getraind.	↗	In het eerste kwartaal van 2026 zal een trainings- en opleidingsplan worden afgerond. Er zijn enkele wijzigingen ten opzichte van het goedgekeurde plan van aanpak. In het eerste kwartaal van 2026 zal een verzoek voor een budgetneutrale herverdeling worden ingediend.	Q1 2027
Efficiënt toezicht op de zorg.	↗	De volledige implementatie van de projecten IVSA, GHI en Zorgprofessionals Registratie is noodzakelijk om met een evaluatie te kunnen beginnen om de effectiviteit van deze projecten op de efficiëntie van het toezicht op de gezondheidszorg te beoordelen.	**Goedgekeurde Landsverordeningen en Besluiten SAAHA en Registratiesysteem voor Zorgprofessionals en herziene wetgeving voor VSA Inspectie.**	↗	Op schema.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Planning van zorgprofessionals en instellingen op basis van geëvalueerde behoeften.	↗	Aan dit project wordt in het 4 landenoverleg met de lokale initiatieven gewerkt. Het plan van aanpak is opgesteld en ter beoordeling aan TWO voorgelegd.	**Planning van mankracht en zorginstellingen.**	↗	Het proces omvat verschillende belangrijke stappen, te beginnen met het bepalen van de frequentie van de planningsactiviteiten en het doorvoeren van wetswijzigingen indien nodig. Het omvat het identificeren van activiteiten voor personeels- en gezondheidszorgplanning, het definiëren van gegevensvereisten en het beoordelen van beschikbare gegevens ter ondersteuning van op zorgbehoeften gebaseerde planning. Vervolgens wordt een strategie ontwikkeld om het gebruik van gegevens en de planningsresultaten te optimaliseren. Standaardwerkprocedures (SWP's) worden gedocumenteerd om consistentie te waarborgen, waarna de volgende planningscyclus met betrokkenheid van belanghebbenden wordt gestart. De laatste fasen zijn gericht op het verzamelen van gegevens en gedetailleerde gegevensanalyse ter ondersteuning van een effectieve planning van personeel en zorginstellingen.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Kwaliteitsborging van zorgverleners en processen voor registratie en controle-mechanismen.	↗	De eerste fasen van dit project zijn in het eerste kwartaal van 2026 van start gegaan en het project ligt nog steeds op schema om het zorgregister in het eerste kwartaal van 2027 op te leveren. Het wetgevingsproces zal naar verwachting echter pas in 2028 zijn afgerond. De start van het project liep vertraging op door tussenkomst van de premier, waardoor het adviespunt niet ter goedkeuring van de adviseurs op de agenda van de Ministerraad kon worden geplaatst. De adviseurs zijn geselecteerd na de publicatie van het Referentiekader (RK) en een evaluatieperiode die tussen het tweede en derde kwartaal van 2025 heeft plaatsgevonden. De Minister heeft de geselecteerde adviseurs in het derde kwartaal van 2025 goedgekeurd. Implementatie van het registratiesysteem gaat van start zodra de wetgeving door het parlement is goedgekeurd.	**Goedgekeurde Landsverordening en Besluit (LV/LB-Ham) voor een registratie-systeem voor zorgprofessionals.**	↗	De ontwikkeling van het systeem is afhankelijk van de goedkeuring van de wetgeving inzake zorgprofessionals. Belangrijke stappen zijn onder meer het identificeren van bestaande kwaliteitsregisters die op Sint Maarten kunnen worden gebruikt, het aanpassen van deze registers voor lokaal gebruik en het actualiseren van wetgeving om de implementatie ervan te ondersteunen. Daarnaast moeten de bestaande processen voor de beoordeling en registratie van zorgprofessionals worden aangepast. Het proces zal beginnen met de goedkeuring van het Plan van Aanpak door de Ministerraad.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
			Het plan van aanpak is inmiddels goedgekeurd door de Ministerraad, waarmee de eerste mijlpaal is bereikt. Het project is in het eerste kwartaal van 2026 van start gegaan en bevindt zich momenteel in de beginfase. Na het overleg met belanghebbenden en de benchmarking, die naar verwachting in het eerste of tweede kwartaal van 2026 zullen plaatsvinden, is de volgende stap het opstellen van de startnota. Dit ontwerp zal aan de belanghebbenden worden voorgelegd voor feedback. Zodra de definitieve versie van de startnota is afgerond, wordt deze ter goedkeuring aan de Minister van VSA voorgelegd. Volgende fasen omvatten het opstellen van ontwerpswetgevingsproducten, de beoordeling daarvan door de adviesraden en ten slotte de indiening van de wetgevingsproducten bij het parlement ter behandeling en goedkeuring. De nationale verordening en het decreet (LV/LB-Ham) tot instelling van een registratiesysteem voor zorgprofessionals vorderen en zullen naar verwachting in 2028 worden afgerond, waarna het systeem in werking kan treden.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Registratiesysteem voor zorgprofessionals.	↗	De ontwikkeling van het systeem is afhankelijk van de goedkeuring van de wetgeving inzake zorgprofessionals. Belangrijke stappen zijn onder meer het identificeren van bestaande kwaliteitsregisters die op Sint Maarten kunnen worden gebruikt, het aanpassen van deze registers voor lokaal gebruik en het actualiseren van wetgeving om de implementatie ervan te ondersteunen. Daarnaast moeten de bestaande processen voor de beoordeling en registratie van zorgprofessionals worden aangepast. Het proces zal beginnen met de goedkeuring van het Plan van Aanpak door de Ministerraad.	Q1 2027
Kwaliteitsborging van zorgverleners: structuur, proces en resultaatparameters.	Momenteel geen hoge prioriteit gezien de andere lopende wetgevingsinitiatieven.	**Geactualiseerde Landsverordeningen en/of Besluiten (LV/LB-Ham) die zorginstellingen reguleren (indien nodig).**	•••	Het project heeft momenteel geen hoge prioriteit en is nog niet van start gegaan. Start van dit project staat voor het komende jaar niet op de planning.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Leefstijlinterventies, preventie en verslaving geïntegreerd in het vergoede basispakket, organisatie en zorgpraktijk.	•••	Het preventietestproject is in augustus 2025 van start gegaan en heeft een looptijd van één jaar. Het testproject omvat resultaten en gemeten indicatoren. In januari 2026 is een aanvulling op het goedgekeurde plan van aanpak ingediend, waarin maatregelen zijn opgenomen om de uiteindelijke integratie van levensstijlinterventies, preventie en verslavingszorg in het vergoedingspakket en de zorgpraktijk te ondersteunen.	**Business case voor de vergoeding van leefstijlinterventies en preventieve maatregelen.**	↗	In augustus 2025 werd een preventieproefproject gelanceerd, waarvan de resultaten als leidraad moeten dienen voor de ontwikkeling van vergoedbare levensstijlinterventies. De tijdlijn voor dit initiatief is aangepast naar Q3 2026. De belangrijkste activiteiten zijn het identificeren van geschikte levensstijlinterventies en preventieve maatregelen, het bepalen van de kosten daarvan en het beoordelen van de financiële en sociale voordelen, evenals het rendement op investeringen. Het project richt zich ook op het onderzoeken hoe deze interventies in de huidige praktijk kunnen worden geïntegreerd, het vaststellen van kwaliteitsindicatoren en het opstellen van een uitgebreid plan voor de implementatie ervan. Aanvullende stappen zijn onder meer het opleiden van zorgprofessionals, het sluiten van overeenkomsten met hen om deze interventies uit te voeren en het continu monitoren van de effecten ervan om de effectiviteit en duurzaamheid te waarborgen.	Q1 2027

Thema

ONDERWIJS

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van onderwijs beogen: 1) een basiskwaliteit van het onderwijs te realiseren; 2) een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te realiseren; 3) een goede doorstroming tussen onderwijssystemen (lokaal en in het buitenland) te realiseren.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstelling 9 (Iedereen heeft toegang tot kwalitatief goed onderwijs) en “Sustainable Development Goal” 4 (Verzekeren van gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen).

Eigenaar

Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022

- Doorlichting onderwijs uitgevoerd door Onderwijsinspecties NL / SXM.

2025

- Statisticus en econoom ingehuurd voor MMIS.
- Verordening Hoger Onderwijs.
- Nationaal decreet Studiefinanciering.
- Nader rapport verordening toezicht op onderwijs.

RESULTAATKETEN

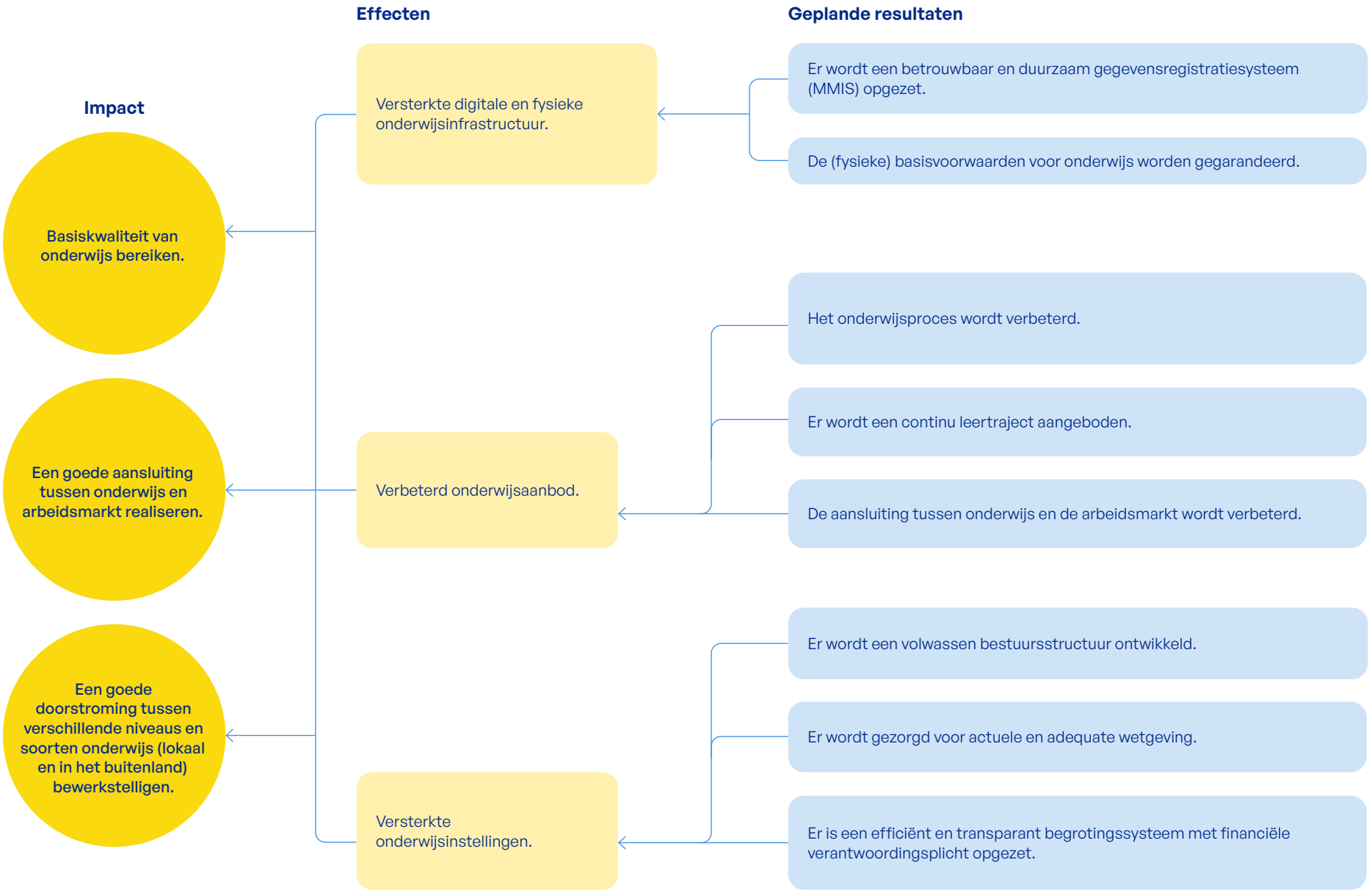

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Er wordt een betrouwbaar en duurzaam gegevensregistratiesysteem (MMIS) opgezet.	↗	Het werk is in volle gang. Dit resultaat is een samenwerking tussen MECYS, NRPB en de TWO.	**Een Consultant Statisticus en Consultant Econoom aangenomen voor MMIS.**	✓	Beide adviseurs zijn op 23 juli 2025 met hun werkzaamheden begonnen. Zij zijn nu volledig ingewerkt en zijn begonnen met hun taken.	Q2 2025
			Juridisch expert ingehuurd om naar wetgeving te kijken en deze aan te passen om MMIS-systeem te implementeren.	↗	De subsidie is ontvangen en er wordt momenteel gewerkt aan het aanstellen van een juridisch adviseur om de opdracht uit te voeren. Het project zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 van start gaan.	Q2 2026
De (fysieke) basisvoorwaarden voor onderwijs zijn gegarandeerd.	↗	Er worden momenteel gesprekken gevoerd tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport en de TWO om via een Plan van Aanpak projecten op te starten die de (fysieke) omstandigheden voor het onderwijs zouden verbeteren.	**Voltooid plan van aanpak.**	↗	Het plan van aanpak voor het Ministerie wordt momenteel afgerond. Momenteel worden er besprekingen gevoerd om te bepalen welke initiatieven door de TWO zullen worden gefinancierd. Deadline voor tussenresultaten verlengd tot Q1 2026.	Q1 2026
Het onderwijsproces wordt verbeterd.	↗	Er worden momenteel gesprekken gevoerd tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport en de TWO om via een Plan van Aanpak projecten op te starten die het onderwijsproces zouden verbeteren.	**Voltooid plan van aanpak.**	↗	Het plan van aanpak voor het Ministerie wordt momenteel afgerond. Momenteel worden er besprekingen gevoerd om te bepalen welke initiatieven door de TWO zullen worden gefinancierd. Deadline voor tussenresultaten verlengd tot Q1 2026.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Er wordt een continu leertraject aangeboden.	↗	Het eerste project dat leidt tot een doorlopend leertraject is begonnen.	**Een Leerplan voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).**	↗	Het plan van aanpak is goedgekeurd in december 2024. De ECD-expert is geselecteerd en het project is overgegaan naar de implementatiefase. De adviseur heeft het eerste te leveren resultaat afgerond. De adviseur heeft een startverslag ingediend en een situatieanalyse uitgevoerd. Er is een eerste concept van een onderdeel van het leerplan ter beoordeling voorgelegd en in september 2026 zal een kleinschalige proef plaatsvinden.	Q1 2027
De band tussen onderwijs en de arbeidsmarkt wordt versterkt.	↗	Het werk is in volle gang. Onder dit resultaat vallen diverse initiatieven, zoals het organiseren van een werkconferentie en het doorvoeren van grootschalige hervormingen in het onderwijs om dit af te stemmen op de behoeften van de arbeidsmarkt.	**Conferentie van belanghebbenden uit de georganiseerde arbeidsmarkt versus de onderwijssector.**	✓	Er is een analyse uitgevoerd en afgerond van de arbeidsmarkt versus de onderwijssector. Het rapport werd tijdens de conferentie in oktober 2025 aan alle relevante belanghebbenden gepresenteerd. Het doel van de conferentie was om de resultaten onder alle belanghebbenden te valideren en te bepalen hoe de verbinding tussen de arbeidsmarkt en de onderwijssector kan worden verbeterd.	Q4 2025
			Het plan van aanpak voor hervormingen in het beroepsonderwijs en de activering van de Raad voor Onderwijs en Arbeid (ROA) is goedgekeurd en wordt momenteel uitgevoerd.	↗	Naar aanleiding van de conferentie voor belanghebbenden uit de arbeidsmarkt en de onderwijssector is een plan van aanpak opgesteld en goedgekeurd om (1) hervormingen in het beroepsonderwijs door te voeren en (2) de Raad voor Onderwijs en Arbeid te activeren. Beide projecten zullen helpen om de huidige discrepantie tussen de vraag op de arbeidsmarkt en het aanbod van het onderwijs te verkleinen.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Er wordt een volwassen bestuursstructuur ontwikkeld.	••• Dit zal in de ICT-implementatie worden opgenomen.				
Er wordt gezorgd voor actuele en adequate wetgeving.	↗ De wetgeving wordt momenteel bijgewerkt.	**Verordening Hoger Onderwijs afgerond.**	✓	De Verordening Hoger Onderwijs is door het Parlement bekrachtigd.	Q1 2026
		Gewijzigd financieringsbesluit LB bekostiging onderwijs.	↗	Het rapport over het voorlopige onderzoek naar de bekostiging van het onderwijs is opgesteld. Er is een beoordeling door belanghebbenden uitgevoerd. Het gemeenschappelijke kader voor financiële verslaglegging is opgesteld. Er is een wijziging opgesteld van het Landsbesluit voor de bekostiging van het onderwijs, met de nadruk op het aanpassen van de termijnen voor financiële verslaglegging. Het gewijzigde decreet is in het derde kwartaal van 2025 ter goedkeuring voorgelegd en ligt momenteel bij het kabinet van de gouverneur.	Q3 2026
		Afgerond LB-Ham Bekostiging Hoger Onderwijs.	↗	Het ontwerp van de Landsbesluiten inzake de Bekostiging en Accreditatie van het Hoger Onderwijs is voorgelegd aan de belanghebbenden. Hun feedback wordt momenteel beoordeeld, waarna de concepten naar de externe adviseur worden gestuurd en vervolgens ter beoordeling aan JZ&W worden voorgelegd. Er moet nog een bijlage worden toegevoegd aan het Besluit financiering hoger onderwijs om de berekening van de financiering te verduidelijken.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
		Afgerond Ministeriële Regeling (MR) voor de Onderwijsraad.	↗	De ontwerpregeling is voorgelegd aan belanghebbenden en wordt momenteel na een eerste beoordeling door Juridische Zaken aangepast. Ministerieel Besluit moet uiterlijk in Q2 2026 worden ingediend.	Q2 2026
		Afgerond Landsbesluit Studiefinanciering.	✓	Landsbesluit vastgesteld, Lbham brengt wet en Landsbesluit in werking in definitief ratificatieproces.	Q4 2025
		Afgerond Nader Rapport Verordening Toezicht Onderwijs.	✓	Het Nader Rapport is afgerond, het wetsontwerp is goedgekeurd door MIN OCJS en COM en ter ratificatie voorgelegd aan het Parlement.	Q4 2025
		Afgerond Landsbesluit met gedelegeerde wetgeving in verband met de uitvoering van de Wet Toezicht Onderwijs	↗	De ontwerp-MR voor de vaststelling van het beoordelingskader voor scholen is opgesteld, door de Afdeling Juridische Zaken beoordeeld en wordt momenteel herzien.	Q1 2027
		Afgerond Landsbesluiten in verband met de wijzigingen van de FO (funderend onderwijs) en VO (voortgezet onderwijs) Verordeningen	↗	Er is onderzoek gestart naar een Beleidskader voor de opname van kwaliteitsnormen voor CSEC en IB.	Q1 2027
Er wordt een efficiënt en transparant begrotingssysteem met financiële verantwoordingsplicht opgezet.	••• Dit zal in de ICT-implementatie worden opgenomen.			Dit wordt al gedeeltelijk gedekt door het wettelijk kader dat momenteel wordt opgesteld (Bekostigingsbesluit LB bekostiging onderwijs). Dit valt ook onder de uitvoering van het thema Financieel Beheer binnen het Landspakket.	

Thema

RECHTSSTAAT EN OVERIGE MAATREGELEN

INLEIDING

Visie

De hervormingen en maatregelen op het gebied van de rechtsstaat beogen: bij te dragen aan de versterking van de rechtsstaat, ten minste door de nadruk te leggen op versterking van de grenscontrole, aanpak van financieel-economische criminaliteit en verbetering van het detentiesysteem.detentiesysteem.

Samenhang

Dit thema van het Landspakket draagt bij aan de Nationale Ontwikkelingsvisie Doelstelling 16 (Sterk rechtssysteem - verbeterde rol van rechtshandhaving), 17 (Gewijzigde & gemoderniseerde wetgeving - gelijke toegang tot civiel-, straf- en bestuursrecht) en 18 (Verbeterde nationale veiligheidsmaatregelen om het leven en de veiligheid van de bevolking van Sint Maarten te beschermen) en aan “Sustainable Development Goal” 16 (Bevorderen van vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen uit).

Eigenaar

Ministerie van Toerisme, Economische Zaken, Vervoer en Telecommunicatie, Ministerie van Justitie.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2023
- Trustfonds en bijbehorende regeling(en) opgezet om tot een lange termijnplan voor de detentiesituatie op Sint Maarten te komen.

2024
- De businesscase voor de oprichting van de Sint Maarten Gaming Authority is toegewezen.
- De opdracht voor het onderzoek naar gokverslaving is uitgezet en de geselecteerde partij is met het onderzoek begonnen.

2025
- Quickscan van St. Maarten’s online gokmarkt.
- Onderzoek naar gokverslaving (analyse, rapportage en presentatie).
- LB-Ham goksector.

2026
- De kwartiermaker is aangesteld en begonnen.

RESULTAATKETEN

Goksector

Impact

Effectieve regulering van en toezicht op de goksector die verantwoord gokken, hogere overheidsinkomsten en een grotere integriteit van de sector bevordert.

Effecten

- Vermindering van de incidentie van probleemgokken.
- Verbeterd publieksbewustzijn en begrip van verantwoorde gokpraktijken.
- Verbeterde ondersteuningsdiensten voor mensen die te maken hebben met gok gerelateerde problemen.
- Groei in belastinginkomsten en vergoedingen geïnd van gokexploitanten met een vergunning.
- Vermindering van het weglekken van inkomsten uit illegale of gokactiviteiten zonder vergunning.
- Verbeterde financiële transparantie en verantwoording binnen de goksector.
- Betere naleving van de regelgevende vereisten door gokexploitanten.
- Terugdringing van de prevalentie van illegale gokactiviteiten.
- Meer vertrouwen van het publiek in de goksector dankzij effectief toezicht en handhaving.
- Een volledig operationele en effectieve gokautoriteit die toezicht houdt op regulering, licenties en handhaving.

Geplande resultaten

- De Sint Maarten Gaming Authority (SMGA) wordt bij wet opgericht en is in staat om haar functie uit te oefenen.
- De aanbevelingen (van de Caribbean Financial Action Task Force / Financial Action Task Force (CFATF/FATF)) met betrekking tot de oprichting van de Sint Maarten Gaming Authority (SMGA) worden geïmplementeerd, gehandhaafd, nageleefd en periodiek geëvalueerd, indien noodzakelijk.
- Er is onderzoek gedaan naar gokverslaving en er worden strategische aanbevelingen gedaan om probleemgokken en gokverslaving aan te pakken en te bestrijden.
- Belanghebbenden in de goksector houden zich aan de wetgeving en worden door middel van controle en handhaving gereguleerd.
- De belangrijkste belanghebbenden in de goksector zijn zich bewust van hun sociale rollen en verantwoordelijkheden en houden zich aan hun wettelijke verplichtingen.
- Een bijgewerkte en moderne Landsverordening voor kansspelen die een robuuste regelgevende autoriteit met strenge controle en effectieve handhavingsbevoegdheid zal instellen, samen met uitvoeringsvoorschriften voor loterijen, casino's en kansspelen op het internet.

RESULTATEN 1

Goksector

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
De Sint Maarten Gaming Authority (SMGA) wordt bij wet opgericht en is in staat om haar functie uit te oefenen.	↗ Het aanvankelijke toezicht zal van start gaan zodra de landsverordening in werking treedt (zie hieronder), waarmee de toezichthoudende activiteiten van de Sint Maarten Gaming Authority van start gaan.	**Risicobeoordeling uitvoeren en afronden.**	De risicobeoordeling en de haalbaarheidsstudie zijn opgenomen in versie 4 van de businesscase, waarvan de SMGA-werkgroep heeft vastgesteld dat deze voor 95% is voltooid. In januari 2026 werd voorwaardelijke goedkeuring verleend, in afwachting van definitieve technische aanpassingen om het financiële model en de reserveringsschema's in overeenstemming met de implementatievereisten te brengen.	Q1 2026
		Haalbaarheidsstudie uitvoeren en afronden.	De risicobeoordeling en de haalbaarheidsstudie zijn opgenomen in versie 4 van de businesscase, waarvan de SMGA-werkgroep heeft vastgesteld dat deze voor 95% is voltooid. In januari 2026 werd voorwaardelijke goedkeuring verleend, in afwachting van definitieve technische aanpassingen om het financiële model en de reserveringsschema's in overeenstemming met de implementatievereisten te brengen.	Q1 2026
		Er is een kwartiermaker aangesteld om het bestuursmodel, het personeelsplan en de standaardwerkprocedures van de SMGA op te zetten.	Het wervings- en selectieproces werd in het eerste kwartaal van 2026 afgerond. Er is een voorzichtige startdatum van 1 april 2026 voorgesteld voor de inwerkperiode en de start van het eerste werkplan. Zodra de kwartiermaker aan de slag gaat, zal de aandacht verschuiven naar het opzetten van de interne bestuursstructuur van de SMGA, de personeelsplannen en de standaardwerkprocedures (SWP).	Q3 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Belanghebbenden in de goksector houden zich aan de wetgeving en worden door middel van controle en handhaving gereguleerd.	↗	Nieuwe wetgeving en beleid voor kansspelen en gokken op Sint Maarten opstellen en actualiseren, en een toezichthouder voor kansspelen instellen.	**Verordeningen en besluiten vastgesteld waarin feedback van de TWO is verwerkt, wat heeft geleid tot verbeterde wet- en regelgeving voor Sint Maarten.**	↗	Het tussenresultaat is aangepast om rekening te houden met de volledige cyclus van opstellen en goedkeuren, waardoor de opleveringsdata kunnen verschuiven. In het vierde kwartaal van 2025 werd feedback van BZK ontvangen over het ontwerp van de Nationale Verordening (Lvo). Deze feedback wordt momenteel door de wetgevingsjurist en de SMGA-werkgroep in het ontwerp verwerkt. Tegelijkertijd worden de nationale decreten (LB-Hams) inzake casino's en loterijen afgerond.	Q2 2026
De belangrijkste belang-hebbenden in de goksector zijn zich bewust van hun maatschappelijke rollen en verantwoordelijkheden en houden zich aan hun wettelijke verplichtingen.	•••	Dit beoogde resultaat zal van kracht worden zodra het ontwerp van de nationale verordening (Lvo) volledig is goedgekeurd.				
Een bijgewerkte en moderne Landsverordening voor Kansspelen die een robuuste regelgevende autoriteit in het leven roept met strenge controle en effectieve handha-vingsbevoegdheid, samen met uitvoeringsregels voor Loterij, Casino en Kansspelen op het internet.	↗	Het ontwerp van de Landsverorde-ning is afgerond en gedeeld met de TWO voor feedback. Daarna zal het proces van wettelijke goedkeuring worden voortgezet.	**De Landsverordening wordt door de Minister van TEATT goedgekeurd.**	↗	De geprioriteerde ontwerpverordening inzake casino's en loterijen zal in april 2026 ter formele beoordeling worden voorgelegd aan Juridische Zaken (JZW). Na goed-keuring door JZW wordt het ontwerp ter verplichte adviesbeoordeling voorgelegd aan de Sociaal-Economische Raad (SER) en de Raad van Advies (RvA).	Q4 2026

RESULTATEN 2

Overige maatregelen

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status		Realisatiedatum
Een externe onafhankelijke partij voert een uitgebreid onderzoek uit naar het systeem van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten. Op basis van de resultaten van dit onderzoek worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen aan te pakken.	•••	Als onderdeel van de overeenkomsten in het kader van de Ennia-resolutie (d.w.z. de kaderovereenkomst van 15 december 2023 en de daarmee verband houdende Staatsmoties) zijn en zullen de noodzakelijke hervormingen ter versterking van het toezicht op de financiële sector door de CBCS ten uitvoer worden gelegd, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het advies van het IMF. De kwaliteit van de hervormingen in het toezicht- en regelgevingskader kan door middel van een Beoordelingsprogramma voor de Financiële Sector, dat het IMF in 2024 zal uitvoeren, worden gecontroleerd. Gezien de onafhankelijke positie van de centrale banken van Aruba, Curaçao en Sint Maarten vertrouwt het Curaçao Landspakket op actieve monitoring door het IMF en mogelijk in tweede instantie de inzet van reguliere monitoringinstrumenten als gevolmachtigde of via de RvC van de CBCS.		Als onderdeel van de overeenkomsten in het kader van de Ennia-resolutie (d.w.z. de kaderovereenkomst van 15 december 2023 en de daarmee verband houdende Staatsmoties) zijn en zullen de noodzakelijke hervormingen ter versterking van het toezicht op de financiële sector door de CBCS ten uitvoer worden gelegd, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het advies van het IMF. De kwaliteit van de hervormingen in het toezicht- en regelgevingskader kan door middel van een Beoordelingsprogramma voor de Financiële Sector, dat het IMF in 2024 zal uitvoe£ren, worden gecontroleerd. Gezien de onafhankelijke positie van de centrale banken van Aruba, Curaçao en Sint Maarten vertrouwt het Curaçao Landspakket op actieve monitoring door het IMF en mogelijk in tweede instantie de inzet van reguliere monitoringinstrumenten als gevolmachtigde of via de RvC van de CBCS.	
Er vindt modernisering plaats van gekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, ten minste de invoering van een depositogarantiestelsel (DGS) en de modernisering van het resolutiekader. Overzicht van welke wetgeving moet worden gewijzigd, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van wetgeving.	•••	Zie hierboven.		Zie hierboven.	

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
Het bestuur van de CBCS wordt versterkt, in overeenstemming met internationale beste praktijken, onder andere door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.	•••	Zie hierboven.			Zie hierboven.	
De landen werken samen aan een geharmoniseerd niveau voor de bescherming van persoonsgegevens binnen het Koninkrijk op basis van een Koninkrijkswet. Er wordt een plan van aanpak ontwikkeld en uitgevoerd.	↗	Het project bevindt zich in de laatste fase. De beoordeling van de implementatie is afgerond en het wetsontwerp zal naar verwachting tijdens het komende JVO ter besluitvorming worden voorgelegd. Sint Maarten is voorstander van geharmoniseerde gegevensbescherming, maar beschouwt een Koninkrijkswet inzake consensus niet als het beste instrument.	**Wetsontwerp opgesteld en klaar voor behandeling in overeenstemming met de wetgevingsprocedure.**	↗	Het project bevindt zich in de laatste fase. Tijdens het JVO (Justitieel Vierlandenoverleg) in januari heeft de projectgroep een voortgangsrapport en een halfjaarplanning ingediend, waarin ook de afronding van de implementatiebeoordeling was opgenomen. Deze beoordeling geeft een algemeen overzicht van de verwachte implementatiekosten van de Koninkrijkswet inzake consensus. Volgens het huidige tijdschema zal het volledige wetsontwerp tijdens het komende JVO ter besluitvorming worden voorgelegd. Sint Maarten gaf aan dat een geharmoniseerd beschermingsniveau voor persoonsgegevens binnen het Koninkrijk het doel is, maar verklaarde dat een Koninkrijkswet inzake consensus niet de voorkeursoptie is.	Q4 2026
			Duidelijkheid over het verzoek om bijstand van de landen van 14 december 2022.	🕒	Het verzoek om bijstand wordt door Nederland uitgevoerd via het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Naar verwachting komen er binnenkort twee vacatures vrij.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten		Deel-/tussenproducten & status			Realisatiedatum
ASYCUDA is geïnstalleerd en operationeel, inclusief een werkend gebouwprototype.	↗	Hoewel het project aanzienlijke vertragingen heeft opgelopen, lijkt er weer vooruitgang te zijn nu het plan officieel is goedgekeurd. Er worden concrete stappen ondernomen; maar nu de deadlines naderen, kan het project zich geen verdere vertragingen veroorloven zonder dat de haalbaarheid ervan in gevaar komt.	**Projectteam is samengesteld en operationeel, met gemobiliseerde nationale en internationale staf**	↗	De voorbereidingen voor de start van het project bevinden zich in de laatste fase. De locatie en alle voorbereidingen voor de ontvangst van het team worden momenteel afgerond. De samenwerking met UNCTAD moet nog worden afgerond.	Q2 2026
			Alle betrokken medewerkers zijn getraind in het gebruik van ASYCUDA.	•••		
			ASYCUDA is op proeflocaties geïmplementeerd.	•••		
			Er zijn evaluatie- en monitoringprocedures ingesteld en toegepast voor ASYCUDA.	•••		